

Crna Gora
Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
+382 20 446 339
fax: +382 20 446 215
www.mrt.gov.me

**Završni izvještaj o realizaciji
Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU
u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom
za period 2016-2020.**

Novembar 2020. godine

SADRŽAJ:

1. Pregled realizacije obaveza iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.	8
1.1 Pregled realizacije obaveza iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period s Akcionim planom 2016-2020. za period jul 2016 – decembar 2017.....	8
1.1.1 Horizontalno zakonodavstvo	8
1.1.2 Kvalitet vazduha	10
1.1.3 Upravljanje otpadom.....	12
1.1.4 Kvalitet voda.....	14
1.1.5 Zaštita prirode	16
1.1.6 Industrijsko zagađenje	19
1.1.7 Hemikalije.....	21
1.1.8 Buka	25
1.1.9 Civilna zaštita.....	26
1.1.10 Klimatske promjene.....	27
1.1.11 Horizontalne obaveze	28
1.2 Pregled realizacije obaveza iz Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020.	29
1.2.1 Horizontalno zakonodavstvo	30
1.2.2 Kvalitet vazduha	33
1.2.3 Upravljanje otpadom.....	35
1.2.4 Kvalitet voda.....	38
1.2.5 Zaštita prirode	43
1.2.6 Industrijsko zagađenje	48
1.2.7 Hemikalije.....	50

1.2.8 Buka	56
1.2.9 Civilna zaštita	57
1.2.10 Klimatske promjene	58
2.2.11 Horizontalne obaveze	61
1.3 Sumarni pregled realizacije obaveza za period 2016-2020	63
2. Preporuke za unapređenje procesa realizacije obaveza u okviru Poglavlja 27	65

1. Uvod

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 28. jula 2016. godine donijela *Nacionalnu strategiju za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.* (u daljem tekstu: Strategija s AP).

Strategija s AP je pripremljena i strukturirana da kao sveobuhvatni dokument odgovori na zahtjeve početnog mjerila za Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene (Poglavlje 27), i predstavlja osnov za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena, uključujući i planove za razvoj relevantnih administrativnih kapaciteta i procjenu potrebnih finansijskih sredstava. Takođe, Strategijom s AP predviđena je izrada *Plana reorganizacije i jačanja administrativnih kapaciteta u sektorima životne sredine i klimatskih promjena za period 2017-2020.* (Plan), koji je Vlada donijela na sjednici 12. jula 2017. godine. Planom je detaljno sagledano stanje administrativnih kapaciteta u institucijama na državnom i lokalnom nivou relevantnim za pitanja Poglavlja 27, te definisana potreba za dodatnim angažovanjem 41 novog službenika do 2020. (40 na državnom i 1 na lokalnom nivou). Imajući u vidu činjenicu da se o realizaciji Plana Vlada izvještava na godišnjem nivou, pitanja administrativnih kapaciteta nijesu razmatrana predmetnim Izvještajem.

Poglavlje 27 obuhvata deset podoblasti, i to: Horizontalno zakonodavstvo, Kvalitet vazduha, Upravljanje otpadom, Kvalitet voda, Zaštita prirode, Industrijsko zagađenje, Hemikalije, Buka, Civilna zaštita i Klimatske promjene, i sve su obuhvaćene Strategijom i Akcionim planom.

Ekonomska i finansijska analiza Strategije s AP, kojima se ujedno definišu izvori i modeli finansiranja, pokazale su da će ukupni troškovi usklađivanja sa standardima EU do 2035. godine za oblast životne sredine i klimatskih promjena iznositi 1,42 milijarde EUR.

Strategijom s AP je definisana metodologija izvještavanja, u skladu sa kojom se vršilo praćenje realizacije obaveza za svih deset podoblasti, kroz pripremu kvartalnih izvještaja, posredstvom koordinatora podoblasti. Shodno Strategiji s AP, kvartalne i godišnji izvještaj o realizaciji priprema Ministarstvo održivog razvoja i turizma – tadašnji Direktorat za EU integracije i međunarodnu saradnju (sada Odjeljenje za međunarodnu saradnju i EU integracije), u skladu sa odgovarajućom procedurom i dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje. Od donošenja Strategije s AP, Vlada je usvojila **tri kvartalna Izvještaja o implementaciji Strategije s AP**, i to za periode: **jul-decembar 2016. godine** (I Izvještaj), **januar-mart 2017. godine** (II Izvještaj) i **april-jun 2017. godine** (III Izvještaj), kao i **Godišnji izvještaj za period jul 2016 – decembar 2017. godine.**

Shodno dinamici pregovaračkog procesa, nakon usvajanja Pregovaračke pozicije za Poglavlje 27 i Programa pristupanja Crne Gore EU 2018-2020, revidovan je Akcioni plan Strategije, čime su rokovi za realizaciju obaveza u potpunosti usklađeni sa navedenim dokumentima i prilagođeni trenutnom stanju i postignutom napretku u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.

Akcioni plan Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. (Akcioni plan Strategije 2018 – 2020.) donešen je na Sjednici Vlade 21. juna 2018. godine i istim je predviđeno polugodišnje izvještavanje o realizaciji.

Akcionim planom Strategije 2018 – 2020. predviđena je realizacija ukupno 253 obaveze, (131 u okviru transpozicije i 122 u okviru implementacije), dok istim nisu prepoznate obaveze čiji rok za realizaciju prelazi 2020.

Prvi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period jul - decembar 2018. godine usvojen je na sjednici Vlade od 27. decembra 2018. godine, i shodno istom stepen realizacije planiranih obaveza za izvještajni period iznosio je **48%**. Od ukupno **125 obaveza** (71 u dijelu transpozicije i 54 u dijelu implementacije), **realizovano je 60**, (32 u dijelu transpozicije (45,07%) i 28 u dijelu implementacije (51,85%)).

Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period januar – jun 2019. godine usvojen je na sjednici Vlade od 11. jula 2019. godine, i shodno istom stepen realizacije obaveza iz 2018. godine bio je **35,38%**, dok je stepen realizacije obaveza iz perioda januar – jun 2019. godine bio **35,3%**.

Treći polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period jul-decembar 2019. godine obuhvata pregled nerealizovanih obaveza iz 2018. godine (ukupno 42, i to 32 u dijelu transpozicije i 10 u dijelu implementacije), nerealizovanih obaveza planiranih za period januar – jun 2019. godine (ukupno 11 i to 4 u dijelu transpozicije i 7 u dijelu implementacije) i obaveza planiranih za period jul - decembar 2019. godine (ukupno 47 i to 23 u dijelu transpozicije i 24 u dijelu implementacije). Shodno navedenom izvještaju, u periodu jul-decembar 2019. godine od preostale 42 obaveze iz 2018. godine realizovane su 23, **što čini stepen realizacije od 54,8%. Realizovano je i 5 obaveza** koje su bile planirane za period januar – jun 2019. godine, kao i 11 obaveza planiranih za period jul – decembar 2019.

Nacionalnom strategijom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016 – 2020. planirana je realizacija 348 obaveza, od čega je, prema Završnom izvještaju o realizaciji Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020. realizovano 226. Shodno navedenom, **stepen realizacije obaveza iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016 – 2020 je 80,35%.**

U martu 2019. godine počela je izrada Akcionog plana za ispunjenje završnih mjerila za Poglavlje 27, čije se donošenje očekuje u IV kvartalu 2020. godine. Akcioni plan za završna mjerila odnosi na vremenski period od 2021. do ulaska Crne Gore u EU, a prema trenutnom Nacrtu

obuhvatiće 233 obaveze i to: horizontalno zakonodavstvo (14), kvalitet vazduha (18), upravljanje otpadom (35), kvalitet voda (26), zaštita prirode (65 - od čega 18 u okviru Akcionog plana za zaštitu i upravljanje Ulcinjskom Solanom), industrijsko zagađenje (18), hemikalije (30), buka (12), civilna zaštita (6) i klimatske promjene (9), pri čemu je definisan izvor finansiranja gdje je bilo moguće. Akcioni plan za ispunjenje završnih mjerila u Poglavlju 27 obuhvatiće sve nerealizovane obaveze iz Akcionog plana Strategije s AP 2018-2020.

Informacija o statusu indikatora uspjeha (napredak u postizanju strateških i operativnih ciljeva) i postignutim rezultatima

Strateški cilj *Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom* je otvaranje Pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene, dok su operativni ciljevi usklađivanje nacionalnog zakonodavstva u svih 10 podoblasti Poglavlja 27 sa pravnom tekovinom EU i obezbjeđivanje njegove implementacije.

Strateški cilj, otvaranje Poglavlja 27, ostvaren je 10. decembra 2018. godine, kada je na Međuvladinoj konferenciji u Briselu Crna Gora otvorila predmetno poglavlje, što je ispraćeno upućivanjem od strane Evropske komisije Zajedničke pozicije, uključujući osam završnih mjerila za zatvaranje poglavlja. Završna mjerila i njihovo ispunjavanje biće predmet Akcionog plana za ispunjavanje završnih mjerila za Poglavlje 27. Ostvarivanje operativnih ciljeva ogleda se u brojnim novim zakonskim i podzakonskim aktima koji su doneseni od 2016. godine u svih 10 podoblasti i njihovoj implementaciji.

Poseban fokus u prethodnom periodu bio je na harmonizaciji nacionalnog zakonodavstva sa evropskim *acquis*-em u oblasti životne sredine, i na tom polju postignut je značajan napredak. Donošenjem 123 propisa (24 zakona i 99 podzakonskih akata) od usvajanja Strategije s AP kojima se transponuje pravna tekovina EU u nacionalni pravni sistem u značajnoj mjeri unapređuju se domaći propisi u oblasti životne sredine i klimatskih promjena. Takođe, u velikoj mjeri je unaprijeđen strateški i programski okvir Poglavlja 27 kroz donošenje šest strategija: Nacionalna strategija za upravljanje kvalitetom vazduha i Akcioni plan 2017-2020, Strategija upravljanja vodama, Nacionalna strategija biodiverziteta s Akcionim planom 2016-2020, Strategija upravljanja hemikalijama 2015-2018, zatim Nacionalna strategija upravljanja hemikalijama 2019-2022, i Strategija za smanjenje rizika od katastrofa sa Dinamičkim planom aktivnosti 2018-2023. Pored navedenih strategija usvojeni su i: Akcioni plan za realizaciju mjera za smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu, Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori 2020-2035, Opšti plan zaštite od štetnog dejstva voda, za vode od značaja za Crnu Goru 2017-2022, Planovi upravljanja nacionalnim parkovima 2016-2020, kao i Nacionalni plan implementacije Stokholmske konvencije o dugotrajnim organskim supstancama.

Shodno navedenom, mogu se konstatovati iskoraci i napredak u pravnom segmentu, ali i u institucionalnom (osnivanje Fonda za zaštitu životne sredine-Eko fonda kao novog nacionalnog finansijskog mehanizma za investicije u zaštitu životne sredine, povratak samostalnog statusa Agenciji sa zaštitu prirode i životne sredine kao organa nad kojim upravni nadzor vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma), kao i jačanje kapaciteta nadležnih institucija kroz brojne organizovane profesionalne obuke. Takođe, unaprijeđena je komunikacija i koordinacija aktivnosti relevantnih institucija, što doprinosi efikasnijoj realizaciji obaveza i sprovođenju planova.

Akronimi

AZPŽS	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
CETI	Centar za ekotoksikološka ispitivanja
JLS	Jedinice lokalne samouprave
ME	Ministarstvo ekonomije
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
	OMSEU – Odjeljenje za međunarodnu saradnju i EU integracije
	DŽS – Direktorat za životnu sredinu
	DUOKR – Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj
	DKP – Direktorat za klimatske promjene
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
	DVS – Direktorat za vanredne situacije
MZ	Ministarstvo zdravlja
UBHVFP	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
UC	Uprava carina
UIP	Uprava za inspekcijske poslove
UV	Uprava za vode
UŠ	Uprava za šume
ZHS	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju

1. PREGLED REALIZACIJE OBAVEZA IZ NACIONALNE STRATEGIJE ZA TRANSPOZICIJU, IMPLEMENTACIJU I PRIMJENU PRAVNE TEKOVINE EU U OBLASTI ŽIVOTNE SREDINE I KLIMATSKIH PROMJENA S AKCIONIM PLANOM ZA PERIOD 2016 - 2020.

1.1 Pregled realizacije obaveza iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016-2020. za period jul 2016 – decembar 2017.

Shodno Izvještaju o implementaciji Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020. za izvještajni period jul 2016 - decembar 2017. godine (Godišnji izvještaj) koji je Vlada usvojila na sjednici od 21. decembra 2017. godine, stepen realizacije obaveza planiranih za period jul 2016 – decembar 2017. bio je **60.26%, odnosno od 156 obaveza realizovane su 94 obaveze**, dok su 62 obaveze prenešene u Akcioni plan Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020, sa usklađenim rokovima za realizaciju.

U nastavku je dat pregled obaveza čija je realizacija bila planirana za period jul 2016 – decembar 2017. godine, po podoblastima.

1.1.1 Horizontalno zakonodavstvo

U podoblasti Horizontalno zakonodavstvo, do kraja 2017. planirana je realizacija 16 obaveza (5 u dijelu transpozicije i 11 u dijelu implementacije). Realizovano je 5 obaveza, 2 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije, što čini stepen realizacije od 31,25%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2014/52/EU (EIA)	1	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
		2	Izmjene i dopune / donošenje novog podzakonkog akta		2017.		
2	Direktiva Savjeta 91/692/EEZ (SRD)	3	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o infrastrukturi prostornih podataka („Sl. list CG“ br. 37/17).
3	Regulativa (EZ) 401/2009 (EEA i EIONET)	4	Izmjene i dopune zakona ili donošenje novog zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	U Zakonu o infrastrukturi prostornih podataka dat je osnov za donošenje podzakonskog akta.

		5	Donošenje podzkonskih akata		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020
--	--	---	-----------------------------	--	-------	--------------------------

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2001/42/EZ (SEA)	6	Priprema i sprovođenje plana dodatne obuke kadrova na državnom i lokalnom nivou	MORT	2016-2017.	REALIZOVANO	U 2016. realizovano kroz Nacionalni trening posredstvom regionalnog projekta ECRAN –finansiran od strane EK.
2	Direktiva 2011/92/EU (EIA)	7	Priprema i sprovođenje plana dodatne obuke kadrova na državnom i lokalnom nivou	MORT	2016-2017.	REALIZOVANO	Realizovano u saradnji sa Misijom Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS).
3	Direktiva 2008/99/EZ (Zaštita životne sredine kroz krivični zakon)	8	Priprema i sprovođenje plana za podizanje nivoa znanja (jačanje svijesti) svih aktera uključenih u oblast krivično-pravne zaštite životne sredine i javnosti, kroz treninge i radionice svih predstavnika zaduženih za ova pitanja MP, MORT, UIP, Državno tužilaštvo, sudski vještaci, sudovi.	MORT	2016-2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
4	Direktiva 2007/2/EZ (INSPIRE)	9	Pripremiti specifičan plan transpozicije i implementacije INSPIRE Direktive (PLAN INSPIRE)	MORT	2016-2017.		
5	Regulativa Komisije (EZ) 1205/2008 (Metapodaci)	10	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.		
6	Regulativa Komisije (EZ) 976/2009 (Definicija elemenata metapodataka)	11	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.		
7	Regulativa Komisije (EU) 268/2010 (Pristup prostornim podacima)	12	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.		
8	Regulativa Komisije (EU) 1089/2010 (Interoperabilnost)	13	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.		
9	Odluka Komisije 2009/442/EZ (Monitoring i Izvještavanje)	14	Pripremiti INSPIRE Plan	MORT	2016-2017.		
10	Direktiva Savjeta 91/692/EEZ (SRD)	15	Uskladiti procedure izvještavanja	MORT	2017.	REALIZOVANO	Izvještavanje je uređeno Zakonom o infrastrukturi prostornih podataka („Sl. list CG“ br. 37/17).

11	Preporuke 2001/331/EZ (Inspekcija)	16	Priprema i sprovođenje plana dodatne obuke inspektora u Upravi za inspekcijske poslove	MORT UIP	2016-2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020
----	------------------------------------	----	--	-------------	------------	---------------------------------

1.1.2 Kvalitet vazduha

U podblasti Kvalitet vazduha, do kraja 2017. predviđena je realizacija 9 obaveza (4 u dijelu transpozicije i 5 u dijelu implementacije). Realizovane su 4 obaveze, 2 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije, što čini stepen realizacije od 44,44%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VAZDUHA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva Komisije (EU) 2015/1480 (Referentne metode, validacija podataka, lokacije mjernih stanica)	1	Donošenje podzakonskih akata Aktivnost korak 1: Revizija mreže za monitoring kvaliteta vazduha u skladu sa čl. 5 Direktive 2008/50/EZ u okviru IPA projekta - IPA/2014/032-803.09/ME/kvalitet vazduha)	MORT	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
2	Direktiva (EU) 2016/802 izmjenjena Direktiva 2012/33/EU (Brodsko goriva) i Direktiva 1999/32/EZ (Sadržaj sumpora u tečnim gorivima)	2	Donošenje podzakonskog akta	MORT	2016.	REALIZOVANO	Uredba o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u tečnim gorivima naftnog porijekla („Sl. list CG“, br. 17/17). Na osnovu Zakona o zaštiti vazduha („Sl. list CG“ br. 31.07.2015) i Uredbe, donešen je Program praćenja kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla za period maj 2017 - maj 2018. („Sl. list CG“, br. 33/17) i time dat okvir implementacije.
3	Direktiva o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija (EU) 2016/2284	3	Aktivnost korak 1 – Analiza nove Direktive	MORT	2017.	REALIZOVANO	Izvršena je analiza nove Direktive i izvršen je njen nezvaničan prevod na crnogorski jezik,
		4	Aktivnost korak 2 – Unapređenje i inoviranje inventara o emisijama	AZPŽS		PRENEŠENO U AP 2018-2020	

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
KVALITET VAZDUHA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2008/50/EZ (o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi - AAQ)	5	Proširenje mreže mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i realokacija postojećih mjernih mjesta, obnova EMEP stanice i nabavka dodatne analitičke opreme za laboratoriju	AZŽS ZHMS CETI	2017.		PRENEŠENO U AP 2018-2020
2	Direktiva 2004/107/EZ (As, Hg, Ni, i PAH – «4.,ćerka“ Direktiva»)						
3		6	Usvajanje drugog Akcionog plana za implementaciju Nacionalne strategije za upravljanje kvalitetom vazduha sa mjerama za postizanje usklađenosti sa graničnim vrijednostima na teritoriji države	MORT	I kvartal 2017.	REALIZOVANO	Četvrti izvještaj o sprovođenju Nacionalne strategije upravljanja kvalitetom vazduha s Predlogom akcionog plana za period 2017 - 2020. usvojen je na 22. sjednici Vlade održanoj 20.04.2017. Usvajanjem ovog dokumenta nastavljena je implementacija krovne Direktive 2008/50/EC o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi koja se u Crnoj Gori u potpunosti implementira od 2010.
4	Direktiva 2001/81/EZ (Maksimalne nacionalne emisije - NEC)	7	Unapređenje vođenja inventara acidifikujućih i eutrofikujućih zagađujućih materija i prekursora ozona	AZŽS	2017.		PRENEŠENO U AP 2018-2020
		8	Izrada projekcija emisija i uspostavljanje maksimalnih nacionalnih emisija	AZŽS	2017.		
5	Direktiva 1999/32/EZ (Sadržaj sumpora u tečnim gorivima), izmijenjena Direktivom 2012/33/EU (Brodsko goriva)	9	Obuka lučkih vlasti za vršenje kontrole kvaliteta brodskih goriva	MORT MSP-Lučke kapetanije	2017.	REALIZOVANO	Sprovedena obuka za dva predstavnika Ministarstva saobraćaja i pomorstva u pogledu primjene ove Direktive u okviru Evropsku agenciju za pomorsku bezbjednost (EMSA) - Lisabon 22-23.11.2017.

1.1.3 Upravljanje otpadom

U podoblasti Upravljanje otpadom do kraja 2017. predviđena je realizacija 23 obaveze, 16 u dijelu transpozicije i 7 u dijelu implementacije. Realizovano je 14 obaveza (13 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije od 60.87%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
UPRAVLJANJE OTPADOM							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Regulativa Komisije (EU) 1357/2014 kojom se zamjenjuje Aneks III Direktive 2008/98/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o otpadu i opozivaju određene Direktiva (Okvirna Direktiva o otpadu)	1	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 64/11 i 39/16)
		2	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG“, br. 83/16)
2	Odluka Komisije 2014/955/EU (Okvirna Direktiva o otpadu)	3	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		4	Izmjene i dopune podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG“, br. 83/16)
3	Direktiva Savjeta 1999/31/EZ (Deponije)	5	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		6	Izmjene i dopune podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija („Sl. list CG“, br. 25/16)
4	Direktiva Savjeta 2003/33/EZ (Deponije)	7	Izmjene i dopune podzakonskog akta	MORT	do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija („Sl. list CG“, br. 25/16)
5	Regulativa (EZ) br. 2150/2002 (Statistika o otpadu)	8	Saradnja u cilju usaglašavanja propisa o prikupljanju informacija	MONSTAT (MORT, Agencija)		PRENEŠENO U AP 2018-2020	
6	Direktiva Savjeta 96/59/EZ (PCB/PCT)	9	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta	MORT	do 180 dana		

7	Direktiva 2006/21/EZ (Rudarski otpad)	10	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		11	Izmjene i dopune / donošenje novog podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje dozvole za preradu i/ili zbrinjavanje otpada iz rudarstva („Sl. list CG“, br. 78/16)
8	Regulativa (EZ) br. 1013/2006 (Pošiljke otpada)	12	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		13	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada, listi klasifikacije otpada i sadržaju i načinu vođenja registra izdatih dozvola („Sl. list CG“, br. 83/16)
9	Regulativa Komisije (EZ) br. 1418/2007 (Pošiljke otpada)	14	Izmjene i dopune Zakona	MORT	Prije isteka kratkoročnog perioda (1,5 godina)	REALIZOVANO	Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG“, br. 39/16)
		15	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		do 180 dana	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada, listi klasifikacije otpada i sadržaju i načinu vođenja registra izdatih dozvola („Sl. list CG“, br. 83/16)
10	Direktiva 2000/59/EZ (Otpad sa brodova) Regulativa (EU) 1257/2013 (Recikliranje brodova)	16	Postojeće nadležnosti nijesu jasno definisane	MORT, MSP (Lučka kapetanija)	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
UPRAVLJANJE OTPADOM							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2000/53/EZ (Vozila na kraju životnog ciklusa - ELV)	17	Pripremiti specifični plan implementacije direktive (DSIP)	MORT	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
2	Direktiva 96/59/EZ (PCB/PCT)	18	Izrada nacionalnog plana za Odlaganje/dekontaminaciju opreme koja sadrži PCB i PCB otpada (NIP)	MORT AZŽS	2016-2017.		
		19	Izrada priručnika za identifikaciju i bezbjedno rukovanje PCB opremom u skladu sa NIP		2017.		

3	Regulativa (EZ) br. 1013/2006 i Regulativa (EZ) br. 1418/2007 Regulativa (EU) br. 660/2014 (O pošiljci otpada)	20	Unaprijediti izdavanje dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada	AŽŽS	2017.	REALIZOVANO	Unaprijeđen proces izdavanja dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada, zahvaljujući brojnim obukama službenika.
4	Direktiva 2000/59/EZ (Otpad sa brodova)	21	Određivanje nadležnosti	MORT MSP-Lučke kapetanije	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
5	Regulativa (EU) br. 1257/2013 i Regulativa (EZ) br. 1013/2006 i Direktiva 2009/16/EZ (Reciklaža otpadnih brodova)	22	Određivanje nadležnosti	MORT MSP	2017.		
6	Direktiva 2008/98/EZ (Okvirna Direktiva o otpadu)	23	Donošenje odluke o izboru opcije za upravljanje otpadom	MORT	2016.		

1.1.4 Kvalitet voda

U podoblasti Kvalitet voda, do kraja 2017. predviđena je realizacija 12 obaveza, i to 6 u dijelu transpozicije i 6 u dijelu implementacije. Realizovano je 6 obaveza (5 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije od 50%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 91/271/EEZ (Komunalne otpadne vode - UWWT)	1	Donošenje Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama	MORT MPRR	2016.	REALIZOVANO	Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama („Sl. list CG“, br. 02/17) Direktiva je transponovana u većoj mjeri, dok će se potpuna transpozicija postići donošenjem podzakonskih akata i Programa izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda na osnovu ovog zakona do kraja 2018.
		2	Donošenje podzakonskih akata		2017.	REALIZOVANO	Odlukom o određivanju osjetljivih područja na vodnom području Dunavskog i Jadranskog sliva („Sl. list CG“, br. 46/17) definisana su osjetljiva područja po slivovima i stvoreni uslovi za dalje uspostavljanje sistema prečišćavanja voda uključujući primarni/sekundarni ili tercijarni tretman.
		3	Pravilnik o aglomeracijama		2017.	REALIZOVANO	„Sl. list CG“, br. 78/17 od 23.11.2017.
2	Odluka Komisije 2014/431/EU (Format izvještavanja - UWWT)	4	Donošenje Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama („Sl. list CG“, br. 02/17) je stvoren osnov za donošenje Pravilnika o sadržaju, metodologiji i načinu izvještavanja.
		5	Donošenje podzakonskih akata	MPRR MORT	2017.	REALIZOVANO DJELIMIČNO	Urađeno je 5 pravilnika predviđenih za 2017: Odluka o određivanju osjetljivih područja na vodnom području

						I PRENEŠENO U AP 2018-2020	Dunavskog i Jadranskog sliva ("Sl.list CG", br. 046/17, 048/17); Pravilnik o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija – ("Sl.list CG", br. 078/17); Pravilnik o sadržaju izvještaja o ispuštanju (dispoziciji) komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda ("Sl.list CG", br. 078/17) Pravilnik o monitoringu i vrednovanju rezultata kvaliteta i količine ispuštenog efluenta komunalnih i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda ("Sl.list CG", br. 078/17) Pravilnik o sadržaju evidencije ispuštanja komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda – ("Sl.list CG", br. 078/17) Obaveza izrade Programa izgradnje kolektorskih sistema i postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda (Program) Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama prenešena je u AP 2018-2020.
3	Direktiva Savjeta 98/83/EZ (Voda za piće)	6	Donošenje zakona	MZ	2017.	REALIZOVANO	Zakon o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu utvrđen je na Sjednici Vlade, 28.09.2017, trenutno u skupštinskoj proceduri.

LAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2000/60/EZ (Okvirna direktiva o vodama)	7	Izrada Strategije upravljanja vodama	MPRR UV	2017.	REALIZOVANO	Strategiju je donijela Vlada na Sjednici održanoj 30.06.2017.
2	Direktiva 91/271/EEZ (Komunalne otpadne vode) i Odluka 2014/431/EU (Format izvještavanja)	8	Revizija Strateškog master plana i priprema Specifičnog plana implementacije direktive (DSIP) sa definisanjem aglomeracija i osjetljivih područja	MORT JLS	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
		9	Priprema izvještaja	MORT	Godišnji izvještaji		
3	Direktiva 98/83/EZ (Voda za piće)	10	Unaprijediti kontrolu kvaliteta vode za piće (kontrola malih seoskih vodovoda)	MZ IJZ	2017.		
		11	Nastavak izgradnje komunalne infrastrukture za snabdijevanje vodom za piće	MORT JLS	Aktivnosti po Master planu		

4	Direktiva 2006/118/EZ (Podzemne vode)	12	Definisanje podzemnih vodnih tijela	UV	2017.
---	--	----	--	----	-------

1.1.5 Zaštita prirode

U podoblasti Zaštita prirode do kraja 2017. planirana je realizacija 32 obaveze, od čega 16 u dijelu transpozicije i 16 u dijelu implementacije. Realizovano je 19 obaveza (16 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije) što čini stepen realizacije od 59,38%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
ZAŠTITA PRIRODE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva Savjeta 92/43/EEZ (Staništa)	1	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT MPRR	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		2	Donošenje podzakonskih akata		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o sadržaju studije o ocjeni prihvatljivosti za područje ekološke mreže i Pravilnik o bližim kriterijumima za određivanje područja ekološke mreže („Sl. list CG“, br. 45/17)
2	Direktiva 2009/147/EZ (Divlje ptice)	3	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT MPRR	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		4	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim kriterijumima za određivanje područja ekološke mreže („Sl. list CG“, br. 45/17)
3	Regulativa Savjeta (EZ) br. 338/97 (CITES)	5	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		6	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
4	Regulativa Komisije (EZ) Br. 865/2006 (CITES)	7	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		8	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
5	Implementaciona Regulativa Komisije (EU) Br. 792/2012 (CITES)	9	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		10	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
6	Regulativa Komisije (EU) Br. 791/2012 (CITES)	11	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		12	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)

7	Direktiva Savjeta 83/129/EEZ (Uvoz kože i drugih proizvoda od foka)	13	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		14	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)
8	Regulativa (EZ) Br. 1007/2009 (Trgovina proizvodima od foka)	15	Donošenje odgovarajućih zakonskih odredbi	MORT UC	II kvartal 2017.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16)
		16	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17)

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA								
ZAŠTITA PRIRODE								
Br	Propis EU	Aktivnost		Radnje	Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 92/43/EEZ (Staništa)	17	Uspostaviti mrežu Natura 2000	Kreirati osnov za istraživanja na licu mjesta u pripremnoj fazi procesa uspostavljanja Natura 2000 (povećati znanje o obavezama vezanim za uspostavljanje Natura 2000; finalizovati referentne liste staništa i vrsta; odrediti grance biogeografskih regiona i moguće izmjene Aneksa; definisati koncept Natura 2000 u Crnoj Gori; potvrditi nacionalnu SCI i SPA metodologiju i kriterijume odabira)	MORT AZŽS	2017.	REALIZOVANO ¹	U okviru projekta „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže” koji je otpočeo 26.04.2016. i koji se realizuje iz IPA sredstava, do sada su realizovane sledeće aktivnosti: • Izrađen je Rječnik pojmova vezan za Naturu 2000; • Izrađen je vodič za obaveze, glavne aktivnosti i faze u skladu sa Direktivom o pticama i Direktivom o staništima; • Provjera i dopuna referentnih lista za vrste i staništa je u toku • Utvrđivanje koncepta za Naturu 2000; • Otpočete su ekspertske terenske aktivnosti (za ribe u januaru 2017, za staništa u aprilu 2017, a za ostale vrste u maju 2017.) U avgustu 2017, je odobren projekat „Promovisanje upravljanja zaštićenim oblastima kroz Integrisanu zaštitu ekosistema mora i priobalja na Primorju Crne Gore” , koji će biti finansiran iz sredstava GEF-a , a kroz koji će se unaprijediti baza podataka o morskim staništima i vrstama, tj. doprinijeti prikupljanju dodatnih podataka za definisanje predloga morskih područja

¹ Mreža Natura 2000 nije još uvijek uspostavljena, realizovane su sve aktivnosti predviđene za 2017. godinu.

								koja će biti sastavni dio predloga Nature 2000.
2	Direktiva 2009/147/EZ (Divlje ptice)	18		Prikupiti podatke za pripremu prijedloga pSCI i SPA (pripremiti popis lokacija- mapiranje staništa i i prikupljanje podataka o vrstama sa lica mjesta)	MORT AZŽS MPRR Lokalne vlasti UIP NPCG JPMD	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
		19		Jačati administrativne kapacitete (odgovarajuće procedure ocjenjivanja, obuke i pilot slučajevi, mjere zaštite, upravljanje lokacijama, sprovođenje monitoringa i metodologije izvještavanja)		2017.		
3	Direktiva 1999/22/EZ (držanje divljih životinja u zoološkim vrtovima)	20	Pripremiti i sprovesti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	Definisati vrste životinja koje su mogu držati u zoološkom vrtu i odrediti odstupanja za male zoološke vrtove korišćenjem iskustva EU i MSs (uz pomoć eksperta iz EU/MS)	MORT AZŽS UBHVFP UIP Lokalne vlasti	2017.		
		21		Uspostaviti sistem licenciranja za zoološke vrtove		2017.		
		22		Poboljšati saradnju i koordinaciju između nadležnih organa		2017.	REALIZOVANO	Formirana je Radna eksperstka grupa za zaštitu prirode (Rješenje Ministarstva održivog razvoja i turizma broj 109-85/64 od 18.05.2017).
		23		Poboljšati sistem vođenja evidencije u registru zooloških vrtova		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
4	Regulativa (EZ) Br. 338/97, Regulativa (EZ) Br. 865/2006, Regulativa (EU) Br. 792/2012, Regulativa (EU) Br. 791/2012, (CITES)	24	Pripremiti i sprovesti poseban akcioni plan sa planom za obuku zaposlenih u Agenciji za zaštitu životne sredine, Ministarstvu finansija – Upravi carina, Upravi za inspekcijske poslove	Pripremiti plan obuke	MORT UC UIP	2017.		
		25		Sprovesti plan obuke		2017.		
5	Direktiva 83/129/EEZ (uvoz kože i drugih derivata foka)	26	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	Obezbijediti odgovarajuće ponude za zapošljavanje carinika i neophodne obuke vezano za inspekciju pošiljki	MORT AZŽS UBHVFP CU	2017.		

6	Regulativa (EZ) Br.1007/2009 (Trgovina proizvodima od foka)	27		Ojačati kapacitete za identifikovanje proizvoda od foke	UIP	2017.	
7	Regulativa Savjeta (EEZ) Br. 3254/91 (zabrana korišćenja nagaznih zamki)	28	Preciznije regulisati implementaciju	Zabraniti uvoz kože i proizvoda iz zemalja koje nijesu navedene u Aneksu Odluke 98/596 EZ	MPRR UBHVFP MORT UIP CU	2017.	REALIZOVANO Spisak zemalja koje nisu navedene u Aneksu Odluke 98/596 EZ iz kojih je zabranjen uvoz kože i proizvoda od kože prenešen je kao Prilog Pravilnika o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 61/17).
		29		Ojačati sistem sprovođenja		2017.	
8	Regulativa (EZ) Br.2173/2005 i Regulativa (EZ) Br.1024/2008 (FLEGT)	30	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	MPRR UBHVFP UIP CU	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020
9	Regulativa (EU) Br.995/2010, Regulati-va (EU) Br.363/2012 i Regulati-va (EU) Br.607/2012 «Drvo»	31	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	MPRR UBHVFP UIP CU	2017.	
		32		Definisati zone koje su naročito osjetljive u pogledu nelegalne sječe ili drugih nelegalnih aktivnosti		2017.	

1.1.6 Industrijsko zagađenje

U podoblasti Industrijsko zagađenje do kraja 2017. planirana je realizacija 14 obaveza, od čega 10 u dijelu transpozicije i 4 u dijelu implementacije. Realizovano je ukupno 10 obaveza (9 u dijelu transpozicije i jedna u dijelu implementacije) što čini stepen realizacije od 71.43%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE						
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije
1	Direktiva 2012/18/EU	1	Izrada i donošenje zakona		2017.	REALIZOVANO
						Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)

	(Seveso III)	2	Izrada i donošenje podzakonskih akata	MORT DVS (MUP)		REALIZOVANO	Pravilnik o količinama opasnih materija po kategorijama kojima se određuje stepen rizika SEVESO postrojenja („Sl. list CG“, br. 63/16) i Pravilnik o bližem sadržaju plana prevencije i plana zaštite od udesa („Sl. list CG“, br. 67/16)
2	Direktiva 2012/18/EU (Seveso III) Regulativa (EZ) br. 166/2006 (EPRTR)	3	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		4	Izrada i donošenje podzakonskog akta o PRTR Crne Gore			REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja katastra zagađivača životne sredine („Sl. list CG“, br. 45/17)
3	Regulativa (EZ) br. 66/2010 (Ekološko označavanje)	5	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		6	Izrada i donošenje podzakonskog akta			REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima, kriterijumima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka („Sl. list CG“, br. 50/17)
4	Odluka Komisije 2012/481/EU (Ekološko označavanje)	7	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		8	Izrada i donošenje podzakonskog akta			REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima, kriterijumima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka („Sl. list CG“, br. 50/17)
5	Regulativa (EZ) br. 1221/2009 (EMAS)	9	Izmjene i dopune zakona	MORT	2017.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16)
		10	Izrada i donošenje podzakonskog akta			PRENEŠENO U AP 2018-2020	

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IED) i Direktiva 2001/80/EZ o velikim ložištima-LCP	11	Izraditi Specifični plan implementacije direktive (DSIP)	MORT	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
2	Direktiva 2012/18/EU o kontroli opasnosti od većih udesa koji uključuju opasne supstance	12	Identifikovati «SEVESO» postrojenja u Crnoj Gori	MORT MUP AZŽS UIP	2017.		

	(SEVESO III)	13	Izraditi Specifični plan implementacije direktive-DSIP	MORT MUP	2017.	REALIZOVANO	Nije potrebno raditi DSIP, zato što su Zakonom o životnoj sredini, Pravilnikom o količinama opasnih materija po kategorijama kojima se određuje stepen rizika SEVESO postrojenja i Pravilnikom o bližem sadržaju Plana prevencije i Plana zaštite od udesa definisani svi koraci za implementaciju Direktive.
3	Regulativa (EZ) br. 166/2006 o registru zagađivača (EPRT)	14	Uspostaviti registar zagađivača (PRTR) sa bazom podataka o emisijama zagađivača	AZŽS	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	

1.1.7 Hemikalije

U podoblasti Hemikalije do kraja 2017. planirana je realizacija 35 obaveza, i to 20 u dijelu transpozicije i 15 u dijelu implementacije. Realizovano je 26 obaveza (11 u dijelu transpozicije i 15 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije od 74,29%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
HEMIKALIJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Regulativa (EZ) br. 1907/2006 (REACH)	1	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o hemikalijama („Sl. list CG“, br. 51/17).
		2	Donošenje podzakonskih akata		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
2	Regulativa (EZ) br. 1272/2008 (CLP)	3	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o hemikalijama („Sl. list CG“, br. 51/17)
		4	Donošenje podzakonskih akata		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
3	Regulativa (EZ) br.528/2012 (Biocidi)	5	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o biocidnim proizvodima („Sl. list CG“, br. 54/16)
		6	Donošenje podzakonskih akata		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o vrstama biocidnih proizvoda („Sl. list CG", br. 66/16); Pravilnik o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika („Sl. list CG", br. 72/16); Pravilnik o načinu procjene rizika biocidnih proizvoda („Sl. list CG", br. 62/16); Pravilnik o uslovima za stavljanje biocidnih proizvoda u promet i upotrebu („Sl. list CG", br. 59/16); Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra biocidnih proizvoda („Sl. list CG", br. 62/16); Pravilnik o sadržaju izvještaja o uvozu biocidnih proizvoda („Sl. list CG", br. 69/16); Pravilnik o metodama za ispitivanje efikasnosti biocidnih proizvoda („Sl. list CG", br. 5/17);

							Pravilnik o sadržaju tehničkog dosijea i osnovnim podacima o biocidu („Sl. list CG”, br. 5/17); Pravilnik o sadržaju zahtjeva za izdavanje dozvole za biocidne proizvode („Sl. list CG” br.7/17) Pravilnik o uslovima u pogledu kadra, prostora i opreme za pravna lica koja profesionalno koriste biocidne proizvode („Sl. list CG”, br. 26/17).
4	Regulativa (EU) br. 649/2012 (Izvoz/uvoz opasnih hemikalija)	7	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o hemikalijama („Sl. list CG”, br. 51/17)
		8	Donošenje podzakonskog akta		2017.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju prethodnog obavještanja za izvoz hemikalija („Sl. list CG, br. 061/17“)
5	Regulativa (EZ) br. 1102/2008 (Izvoz i skladištenje metalne žive)	9	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 52/16)
		10	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
6	Regulativa (EZ) br. 648/2004 (Deterdženti)	11	Izmjene i dopune Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o hemikalijama („Sl. list CG”, br. 51/17).
		12	Donošenje podzakonskih akata		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
7	Regulativa (EZ) br. 850/2004 (POPs)	13	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 52/16)
		14	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
8	Direktiva Savjeta 87/217/EEZ (Azbest)	15	Donošenje Zakona	MORT	2016.	REALIZOVANO	Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 52/16)
		16	Izmjene i dopune / donošenje podzakonskog akta		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
9	Direktiva 2004/9/EZ (Verifikacija - Dobra laboratorijska praksa)	17	Donošenje Zakona	MORT ME ATCG	2016.	REALIZOVANO	Zakon o hemikalijama („Sl. list CG” br. 51/17).
		18	Donošenje podzakonskih akata		2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
10	Direktiva 2010/63/EU (Zaštita životinja koje se koriste u naučne svrhe)	19	Donošenje odgovarajućih zakonskih normi	MPRR	2016.		
		20	Donošenje podzakonskih akata	MPRR UBHVFP	2017.		

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA

HEMIKALIJE

Br	Naziv EU propisa	Mjera	Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
----	------------------	-------	-------------	-----	--------------------	----------

1	Regulativa (EZ) br. 1907/2006 o registraciji, ocjeni, ovlašćenju i restrikciji hemikalija (REACH)	21	Pripremiti i izvršiti plan obuke kadrova u AZŽS	MORT AZŽS	2017-2020.	REALIZOVANO	Kroz ECHA projekat organizovane su studijska posjeta Hrvatskoj (jul 2017.) na temu bezbjednog upravljanja hemikalijama i EU proces i radionica o procjeni rizika u Tirani (april 2017.). Takođe, predstavnici AZPŽS prisustvovali su <i>Chemical Forum</i> -u u Helsinkiju (jun 2017.), te je nastavljena i on-line obuka o toksikologiji za predstavnike CETI-a i IJZ. Predstavnik UIP-a učestvovao je na otvorenoj sesiji sastanka Forum za razmjenu informacija o sprovođenju Regulativa REACH, CLP i PIC u EU-u (novembar 2017. u Helsinkiju). Takođe, putem TAIEX instrumenta organizovana je misija u cilju uspostavljanja helpdeska (avgust 2017. u Zagrebu).
2	Regulativa (EZ) br. 1272/2008 (CLP)	22	Pripremiti i izvršiti plan obuke kadrova u AZŽS	MORT AZŽS	2017-2020.	REALIZOVANO	Kroz ECHA projekat organizovana je studijska posjeta Hrvatskoj (jul 2017.) na temu bezbjednog upravljanja hemikalijama i EU proces.
3		23	Izveštavanje o komunikaciji o bezbjednom korišćenju hemikalija	AZŽS	2016- kontinuirano	REALIZOVANO	Obaveza se sprovodi u kontinuitetu. AZPŽS će u saradnji sa profesionalnim institucijama nastaviti da organizuje okrugle stolove, radionice, kao i da kontinuirano informiše proizvođače, uvoznike, dalje korisnike i druge zainteresovane strane o bezbjednom upravljanju hemikalijama
4	Regulativa (EZ) br. 528/2012 (Stavljanje u promet i korišćenje biocidnih proizvoda)	24	Pripremiti i usvojiti plan primjene zakona i podzakonskih akata	MORT AZŽS	2017.	REALIZOVANO	Zakon o biocidnim proizvodima se primjenjuje od 1.1.2017. i donešeni su svi podzakonski akti koji omogućavaju njegovu potpunu primjenu. Zakonom je propisano da su proizvođači, uvoznici odnosno izvoznici koji stavljaju u promet i upotrebu biocide dužni da usaglasе poslovanje sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana početka primjene istog. AZPŽS je do sada izdala 86 Rješenja za upis u privremenu listu biocidnih proizvoda.
		25	Pripremiti (u 2017) i obezbjediti realizaciju plana obuke kadrova u AZŽS (2017-2020)	AZŽS MORT	2017 – 2020.	REALIZOVANO	Održana TAIEX ekspertska misija „Podrška u implementaciji Zakona o biocidnim proizvodima i podzakonskih akata donesenih na osnovu navedenog zakona“ (april 2017.). Takođe, putem TAIEX instrumenta organizovana je misija u cilju uspostavljanja helpdeska (avgust 2017. u Zagrebu).
5	Regulativa (EU) br. 649/2012 (Izvoz-uvoz hemikalija - PIC)	26	Uspostaviti i voditi PIC postupak u skladu sa ovom Regulativom i Roterdamskom konvencijom	AZŽS	2016 - kontinuirano	REALIZOVANO	AZŽS sprovodi PIC postupak, dok je potrebno dalje jačanje administrativnih kapaciteta.
		27	Izgradnja kapaciteta (ljudskih resursa) za ispunjavanje obaveza Roterdamske konvencije za zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od opasnih hemikalija	MORT AZŽS UC	2017-2020	REALIZOVANO	Odobrena tehnička pomoć od strane Sekretarijata Roterdamske konvencije (15.11.2017.).

6	Regulativa (EZ) br. 1102/2008 (Izvoz i skladištenje metalne žive)	28	Obezbijediti kontrolu i voditi evidenciju nad skupljanjem, skladištenjem i izvozom metalne žive	AZŽS UIP	2017-2018.	REALIZOVANO	Kroz projekat „Pripreme za ratifikovanje i implementaciju Minamata Konvencije o živi-inicijalna procjena za Crnu Goru“ koji je trajao dvije godine (2016-2018.) obezbijedena su sredstva za izradu Studije o količinama žive u Crnoj Gori, čime je omogućen bolja evidencija i kontrola nad živom. Takođe, AZPŽS je u saradnji sa UNDP-em izradila Priručnik o živi, štampan u 3000 primjeraka i koji se distribuira.
7	Regulativa (EZ) br. 648/2004 (Deterdženti)	29	Izdavanje dozvola za korišćenje površinski aktivne supstance (industrijski deterdžent)	AZŽS UIP	U primjeni	REALIZOVANO	U skladu sa Zakonom o hemikalijama industrijski deterdženti mogu se stavljati na tržište na osnovu dozvole za upotrebu površinski aktivne supstance koju izdaje AZPŽS. Do sada nije bilo zahtjeva za izdavanje navedene dozvole.
8	Regulativa (EZ) Br. 850/2004 (POPs)	30	Uspostavljanje inventara ispusta POPs-ova u vodu i zemljište, i unapređenje inventara ispusta POPs u vazduh kroz Program monitoringa životne sredine	AZŽS UIP	2017-2021.	REALIZOVANO	Program monitoringa životne sredine, koji sadrži i inventar ispusta, sprovodi AZPŽS.
		31	Ažuriranje Nacionalnog implementacionog plana (NIP) za Stokholmsku konvenciju	MORT, AZŽS, CETI	2016-2018.	REALIZOVANO	NIP se kontinuirano ažurira kroz projekat „Razmatranje i ažuriranje nacionalnog implementacionog plana za Stokholmsku konvenciju i POPs u Crnoj Gori“. Ciljevi ažuriranja NIP-a su: usklađivanje sa članom 7 Stokholmske konvencije ažuriranjem NIP-a o POPs i izgradnja kapaciteta u okviru ažuriranja NIP-a.
9	Direktiva 87/217/EEZ, Direktiva 91/692/EEZ i Regulativa (EZ) Br. 807/2003 (Azbestos)	32	Identifikacija problema i izrada akcionog plana sa mjerama za zaštitu od štetnog dejstva azbesta (Specifični plan implementacije direktive - DSIP)	MORT AZŽS	2017.	REALIZOVANO	MORT je pripremio Informaciju o identifikaciji problema sa Akcionim planom sa mjerama za zaštitu od štetnog dejstva azbesta, koja je usaglašena sa svim relevantnim institucijama.
		33	Izrada priručnika za rukovanje sa materijalima, koji sadrže azbestna vlakna (slobodni ili vezani azbest)	AZŽS	2017.	REALIZOVANO	Priručnik za rukovanje materijalima koji sadrže azbestna vlakna (slobodni ili vezani azbest) objavljen je na sajtu AZPŽS.
		34	Informisanje javnosti o štetnosti azbesta i rukovanju sa otpadom koji sadrži azbest		2017.	REALIZOVANO	AZPŽS je tokom marta i aprila 2017. Održala predavanje na temu: Azbest i njegov negativan uticaj na okolinu i zdravlje - Osnovna škola „Njegoš“ – Spuž i Gimnazija „Petar I Petrović Njegoš“ – Danilovgrad. Takođe, distribuiraće se Priručnik za rukovanje materijalima koji sadrže azbestna vlakna.
10	Direktiva 2004/42/EZ (VOC – isparljiva organska jedinjenja u premazima – «boje i lakovi»)	35	Vršiti efikasan inspekcijski nadzor nad tržištem (uvozom) boja, lakova i drugih vrsta premaza, koji sadrže isparljiva organska jedinjenja.	UIP	2017.	REALIZOVANO	Vrši se inspekcijski nadzor u skladu sa važećim propisima.

1.1.8 Buka

Za podoblast Buka, do kraja 2017. planirana je realizacija 6 obaveza, od čega 1 u dijelu transpozicije i 5 u dijelu implementacije. Realizovane su 3 obaveze (1 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije od 50%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
BUKA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva (EU) 2015/996 (metode za procjenu buke)	1	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2016.	REALIZOVANO	Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 17/17).

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
BUKA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2002/49/EZ (buka u životnoj sredini - END)	2	Organizovanje obuke za sve relevantne institucije vezano za pripremu strateških mapa buke	AZŽS JLS MSP MORT	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	
		3	Izrada Strateških karata buke za glavne puteve	AZŽS	2017.		
		4	Izrada Strateških karata buke za aglomeracije	Glavni grad Podgorica	2017.		
		5	Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema, koji će obuhvatati i podatke o buci	AZŽS	2017.	REALIZOVANO	Uspostavljen je informacioni sistem, kojem je potrebna dalja nadogradnja.
2	Direktiva Komisije (EU) 2015/996 (metode za procjenu buke)	6	Primjeniti metode u izradi Strateških karata buke	AZŽS	2016.	REALIZOVANO	Kako su metode propisane Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 17/17) iste će biti primijenjene prilikom izrade karata buke od strane akreditovane laboratorije koja bude odabrana za izradu istih.

1.1.9 Civilna zaštita

U podoblasti Civilna zaštita planirana je realizacija 2 obaveza (1 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije). Jedna obaveza je realizovana (u dijelu transpozicije) što čini stepen realizacije od 50%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
CIVILNA ZAŠTITA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 2012/18/EU (Seveso III)	1	Saradnja na izradi nacrtu i prijedloga zakonskih i podzakonskih, izvršnih pravnih normi	MORT MPRR MUP (DVS)	2017.	REALIZOVANO	Ostvarena je saradnja svih nadležnih institucija prilikom izrade propisa.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
CIVILNA ZAŠTITA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Odluka 1313/2013/EU (Mehanizam za civilnu zaštitu)	2	Pripremiti i donijeti Strategiju za smanjenje rizika od katastrofa sa Akcionim planom	MUP (DVS)	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020	

1.1.10 Klimatske promjene

Za podoblast Klimatske promjene do kraja 2017. predviđena je realizacija 3 obaveze u dijelu implementacije. Realizovane su sve 3 obaveze što čini stepen realizacije od 100%.

PLAN IMPLEMENTACIJE – KLIMATSKE PROMJENE						
ODS I F-GASOVI						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Status realizacije	Komentar
1	Regulativa (EZ) br. 1005/2009 («recast»), sa amandmanima Regulative (EZ) br. 596/2009, 744/2010, 1087/2013, 1088/2013 (ODS)	1	Nastaviti sa primjenom	MORT AZŽS	REALIZOVANO	Implementira se u velikoj mjeri, dok će se puna implementacija ostvariti donošenjem zakonskih i podzakonskih akata.
2	Regulativa (EU) br. 517/2014 (F - gasovi)	2	Nastaviti sa primjenom	MSP AZŽS	REALIZOVANO	
SAOBRAĆAJ I GORIVA						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Status realizacije	Komentar
1	Direktiva 98/70/EZ	3	Nastaviti sa kontrolom kvaliteta goriva	AZŽS	REALIZOVANO	Direktiva 98/70/EZ u potpunosti je transponovana kroz Zakon o kvalitetu vazduha („Sl. list CG", br. 25/10 i 43/15) kao i Pravilnik o graničnim vrijednostima zagađujućih materija u tekućim gorivima fosilnog porijekla („Sl.list CG" br. 43/10). Direktiva 98/70/EZ se sprovodi kroz Godišnje programe monitoringa kvaliteta koje koordinira i priprema AZPŽS.

1.1.11 Horizontalne obaveze

Strategijom s AP predviđena je realizacija 4 horizontalne obaveze. Realizovane su 3 obaveze, što čini stepen realizacije od 75%.

HORIZONTALNE OBAVEZE					
Br	Mjera	Institucija	Rok	Status realizacije	Komentar
1	Izrada Plana reorganizacije i jačanja administrativnih kapaciteta na nacionalnom i lokalnom nivou za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena	1	MORT	2017.	REALIZOVANO Plan reorganizacije i jačanja administrativnih kapaciteta za sektore životne sredine i klimatskih promjena za period 2017-2020 usvojen je na Sjednici Vlade održanoj 12.07.2017. Plan će omogućiti uspostavljanje adekvatne institucionalne organizacije i jačanje administrativnih kapaciteta sa specifičnim stručnim znanjem u relevantnim institucijama na državnom i lokalnom nivou nadležnim za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.
2	Revizija infrastrukture za životnu sredinu	2	MORT	2017.	REALIZOVANO Obaveze su realizovane kroz projekat „Revizija infrastrukture u sektoru životne sredine i izrada Studije priuštivosti“, koji je finansiran iz sredstava Instrumenta za pretprijetupnu podršku EU IPA I (III komponenta - Operativni program za regionalni razvoj (OPRR) 2012-2013). Revizijom je jasno utvrđeno stanje infrastrukture u oblasti životne sredine, dok su Analizom priuštivosti obezbijedene referentne vrijednosti i mejrila priuštivosti.
3	Izrada Analize priuštivosti na nacionalnom i regionalnom nivou	3	MORT	2017.	REALIZOVANO
4	Uspostavljanje Eko-fonda	4	MORT	2017.	PRENEŠENO U AP 2018-2020

U nastavku je dat sumarni pregled realizacije obaveza iz Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2016-2020. za period jul 2016 – decembar 2017:

	Podoblast	Ukupno	Realizovane obaveze	Nerealizovane obaveze	Stepen realizacije
1.	Horizontalno zakonodavstvo	16	5	11	31,25%
2.	Kvalitet vazduha	9	4	5	44,44%
3.	Upravljanje otpadom	23	14	9	60,87%
4.	Kvalitet voda	12	6	6	50%
5.	Zaštita prirode	32	19	13	59,38%
6.	Industrijsko zagađenje	14	10	4	71,43%
7.	Hemikalije	35	26	9	74,29%

8.	Buka	6	3	3	50%
9.	Civilna zaštita	2	1	1	50%
10.	Klimatske promjene	3	3	/	100%
11.	Horizontalne obaveze	4	3	1	75%
	UKUPNO	156	94	62	60.26%

Od 62 nerealizovane obaveze iz *Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena 2016 – 2020.* za period jul 2016 – decembar 2018, 47 je prenešeno u Akcioni plan 2018 – 2020, sa prilagođenim rokovima za realizaciju u skladu sa postignutim napretkom, Pregovaračkom pozicijom i Programom pristupanja Crne Gore EU. Preostalih 15 obaveza nisu prenešene, usljed procjene o nerelevantnosti istih, za šta su obezbijedjena adekvatna obrazloženja. Od prenešenih 47 obaveza, u periodu 2018 – 2020. realizovano je 39 (Kvalitet vazduha - 3, Upravljanje otpadom – 2, Kvalitet vode – 4, Zaštita prirode – 7, Industrijsko zagađenje – 2, Hemikalije – 9, Buka – 1, i jedna Horizontalna obaveza).

1.2 Pregled realizacije obaveza iz Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020.

Akcioni plan Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. obuhvata ukupno 254 obaveze čija je realizacija planirana za period jul 2018 – decembar 2020. Navedene obaveze obuhvataju nerealizovane obaveze iz Akcionog plana 2016-2020 koje su bile planirane za period jul 2016 – decembar 2017 (62 obaveze), obaveze iz Akcionog plana 2016-2020 planirane za 2018, 2019. i 2020. godinu, kao i nove obaveze proistekle iz izmjena/donošenja novih akata u okviru evropskog *acquis*-a.

Od planiranih 254 (od čega je 14 obaveza vezano za donošenje zakona o upravljanju otpadom i Zakona o homologaciji vozila) realizovano je 135 obaveza, dok rok za realizaciju 51 obaveze nije dospio, odnosno planirano je da budu realizovane u IV kvartalu 2020. godine. Shodno navedenom, **stepen realizacije dospelih obaveza iz Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. je 70,68%.**

U nastavku je dat pregled realizacije obaveza planiranih za period jul 2018 – decembar 2020. po podoblastima:

1.2.1 Horizontalno zakonodavstvo

U podoblasti Horizontalno zakonodavstvo za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 24 obaveze (9 u dijelu transpozicije i 15 u dijelu implementacije), od čega je realizovano 20 (7 u dijelu transpozicije i 13 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 83,33%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2014/52/EU (EIA)	1	Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu	MORT	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore”, br.75/18 od 23.11.2018.
		2	Izmjene i dopune / donošenje novih podzakonskih akata	MORT	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	- Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore”, br. 19/19 od 29.3.2019.) - Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore”, br. 19/19 od 29.3.2019.) Pravilnik o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list Crne Gore”, br. 19/19 od 29.3.2019.)
2.	Regulativa Komisije 1205/2008/EZ (Metapodaci)	3	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu izrade i bližim elementima metapodataka za skup prostornih podataka i servis prostornih podataka („Službeni list Crne Gore”, br. 080/18 od 14.12.2018.)
3.	Regulativa Komisije 976/2009/EZ (Definicija elemenata metapodataka)	4	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
4.	Regulativa Komisije 268/2010/EU (Pristup prostornim podacima)	5	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Radna verzija pravilnika je pripremljena. Realizacija ove obaveze je pomjerena za IV kvartal 2021. Biće realizovana zajedno sa obavezom koja se odnosi na monitoring i izvještavanje.
5.	Regulativa Komisije 1089/2010/EU (Interoperabilnost)	6	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o pravilima interoperabilnosti kojima se obezbjeđuje povezanost između različitih skupova prostornih podataka i servisa prostornih podataka - „Službeni list Crne Gore”, br. 005/19 od 22.1.2019.
6.	Odluka Komisije 2009/442/EZ (Monitoring i Izvještavanje)	7	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Navedeno predstavlja obavezu od dana ulaska u EU. Realizacija ove obaveze je pomjerena za IV kvartal 2021.

7.	Regulativa 401/2009/EZ (EEA i EIONET)	8	Donošenje podzakonskog akta	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju podataka o stanju životne sredine, načinu i rokovima dostavljanja tih podataka „Sl. list Crne Gore, br. 40/2019" od 19.7.2019.
8.	Preporuke 2001/331/EZ (Inspekcija)	9	Zakon o industrijskim emisijama	MORT (i drugi)	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore", br. 17/19 od 19.3.2019.
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2008/99/EZ (Zaštita životne sredine kroz krivični zakon)	10	Priprema plana za podizanje nivoa znanja (jačanje svijesti) svih aktera uključenih u oblast krivično-pravne zaštite životne sredine i javnosti, kroz treninge i radionice svih predstavnika zaduženih za ova pitanja MP, MORT, UIP, Državno tužilaštvo, sudski vještaci, sudovi (Plan)	MORT	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Plan stručnog usavršavanja državnih službenika za oblast životne sredine i klimatskih promjena u Crnoj Gori za period 2019 – 2020.
		11	Sprovođenje Plana		IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Kroz TAIEX instrument odobrena je studijska posjeta u cilju jačanja kapaciteta krivično pravne zaštite. Nakon studijske posjete biće organizovane radionice u Crnoj Gori za sve relevantne aktere u ovoj oblasti. Zbog aktuelne situacije sa COVID19 TAIEX radionica, kao i radionice koje treba da uslijede, su odložene za IV kvartal 2020.
2.	Direktiva 2007/2/EZ (INSPIRE)	12	Pripremiti specifičan plan transpozicije i implementacije INSPIRE Direktive (PLAN INSPIRE)	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	DSIP je urađen i preveden na engleski jezik.
3.	Regulativa Komisije 1205/2008/EZ (Metapodaci)	13	Pripremiti INSPIRE DSIP	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
4.	Regulativa Komisije 976/2009/EZ (Definicija elemenata metapodataka)	14	Pripremiti INSPIRE DSIP	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
5.	Regulativa Komisije 268/2010/EU (Pristup prostornim podacima)	15	Pripremiti INSPIRE DSIP	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
6.	Regulativa Komisije 1089/2010/EU (Interoperabilnost)	16	Pripremiti INSPIRE DSIP	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	

7.	Odluka Komisije 2009/442/EZ (Monitoring i Izvještavanje)	17	Pripremiti INSPIRE DSIP	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
8.	Regulativa 401/2009/EZ (EEA & EIONET)	18	Uspostaviti nacionalnu mrežu EIONET za informisanje i osmatranje životne sredine i obezbijediti adekvatnu stručno-tehničku podršku u AZPŽS - nacionalnim referentnim centrima (NRC) za njihovo funkcionisanje u skladu sa pravilima evropske mreže EIONET	AZPŽS	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	EIONET mreža u Crnoj Gori je uspostavljena kroz imenovanje NRC-ja za 22 tematske oblasti.
9.	Preporuke 2001/331/EZ (Inspekcija)	19	Priprema plana dodatne obuke inspektora u Upravi za inspekcijske poslove	MORT UIP	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Plan stručnog usavršavanja državnih službenika za oblast životne sredine i klimatskih promjena u Crnoj Gori za period 2019 – 2020.
		20	Sprovođenje plana		IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Rad ekološke inspekcije u velikoj mjeri je usklađen sa Preporukama o minimalnim kriterijumima za vršenje poslova inspekcijskog nadzora u oblasti životne sredine. Dio preporuka koji je nedostajao a koji se tiče zajedničkih inspekcijskih nadzora operatera su u najvećoj mjeri uređena kroz Zakon o industrijskim emisijama. Za punu implementaciju predmetnih preporuka, koje se odnose na zajedničke inspekcijske nadzore nadležnih inspekcija i izvještavanje, potrebno je donijeti podzakonski akt i organizovati obuke za sve nadležne inspekcije. Usljed aktuelne situacije sa COVID 19 dogovorene obuke sa ekspertima nijesu realizovane.
10.	Direktiva 2001/42/EZ (SEA)	21	Priprema Plana obuka	MORT	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Plan stručnog usavršavanja državnih službenika za oblast životne sredine i klimatskih promjena u Crnoj Gori za period 2019 – 2020.
		22	Sprovođenje obuka	MORT	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	Obuke su organizovane 22.3.2019. uz podršku UNDP-a.
11.	Direktiva 2011/92/EU (EIA) (2014/52/EU)	23	Priprema Plana obuka	MORT	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Plan stručnog usavršavanja državnih službenika za oblast životne sredine i klimatskih promjena u Crnoj Gori za period 2019 – 2020.
		24	Sprovođenje obuka	MORT	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	Obuke su organizovane 22.3.2019. uz podršku UNDP-a.

1.2.2 Kvalitet vazduha

U podoblasi Kvalitet vazduha za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 9 obaveza (3 u dijelu transpozicije i 6 u dijelu implementacije), od čega su realizovane 4 obaveze (2 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 66,67%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VAZDUHA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva Komisije 2015/1480/EU (Referentne metode, validacija podataka, lokacije mjernih stanica)	1	Izmjene i dopune Uredbe o uspostavljanju mreže za monitoring kvaliteta vazduha	MORT	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Uredba o izmjenama i dopuni Uredbe o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 064/18 od 4.10.2018.)
2.	Direktiva 2009/126/EZ (Sakupljanje benzinskih isparenja tokom punjenja gorivom motornih vozila na benzinskim stanicama - VOC «Petrol Stage II»)	2	Donošenje podzakonskog akta	MORT	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	Pravilnik o izmjenama pravilnika o tehničkim standardima zaštite vazduha od emisija isparljivih organskih jedinjenja koje nastaju skladištenjem, pretakanjem i distribucijom motornih benzina („Službeni list Crne Gore", br. 8/19 od 6.2.2019.)
3.	Direktiva o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija 2016/2284/EU	3	Aktivnost korak 2 – Unapređenje i inoviranje inventara o emisijama	MORT	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
			Aktivnost korak 3 – Razvoj projekcija o emisijama i definisanje nacionalnih smanjenja emisija				
			Aktivnost korak 4 – Predlaganje maksimalnih nacionalnih emisija sekretarijatu CLRTAP				
			Aktivnost korak 5 – Sticanje punog članstva u Protokolu iz Geteborga				
			Aktivnost korak 6 – Izmjene i dopune Uredbe o maksimalnim nacionalnim emisijama				

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA						
KVALITET VAZDUHA						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status
1.	Direktiva 2008/50/EZ (o kvalitetu vazduha i čistijem vazduhu u Evropi - AAQ)	4	Proširenje mreže mjernih stanica za praćenje kvaliteta vazduha i realokacija postojećih mjernih mjesta, obnova EMEP stanice i nabavka dodatne analitičke opreme za laboratoriju	AZPŽS ZHMS CETI	III kvartal 2019.	REALIZOVANO
2.	Direktiva 2004/107/EZ (As, Hg, Ni, i PAH – «4.,»čerka“ Direktiva»)					
3.	Direktiva o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija 2016/2284/EU	5	Unapređenje vođenja inventara acidifikujućih i eutrofikujućih zagađujućih materija i prekursora ozona	AZPŽS	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO
		6	Izrada projekcija emisija	MORT AZPŽS	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO
		7	Izrada Nacionalnog programa za progresivno smanjenje emisija	MORT	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO
4.	Direktiva 94/63/EZ (Emisije lako isparljivih organskih jedinjenja u skladištima i tokom distribucije od terminala do benzinskih stanica - VOC «Petrol Storage»)	8	Ugraditi opremu za rekuperaciju VOC u skladištima, transportu i distribuciji goriva do benzinskih stanica	Distributeri goriva	I kvartal 2020.	NEREALIZOVANO

IPA Projekat „Jačanje kapaciteta za upravljanje kvalitetom vazduha u Crnoj Gori“ (2014/032-803.09/ME/ AirQuality uspješno je završen 27.9.2019. Mreža za praćenje kvaliteta vazduha proširena je na 10 (u odnosu na prethodnih 7) automatskih stanica, uključujući i obnovu EMEP stanice za praćenje prekograničnog prenosa zagađenja, koja je postavljena u Velimlju (opština Nikšić). Nabavljena je projektom planirana dodatna mjerna i analitička oprema.

Pripremljen je koncept projekta „Jačanje implementacije direktive (EU) 2016/2284 o smanjenju emisija određenih zagađujućih materija na nacionalnom nivou“. AZPŽS je u okviru UNDP/GEF(CBIT) projekta „Jačanje crnogorskog nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) i akcija adaptacije u okviru transparentnosti“ kandidovala aktivnosti kreiranja integrisanog alata za ažuriranje LRTAP i GHG inventar kao ažuriranje nedostajućih LRTAP inventara. U toku je odlučivanje o zahtjevu. Takođe, pripremljen je predlog projekta u okviru TAIEX mehanizma (Twinning Light) kojim se takođe predlažu ove aktivnosti.

PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

Jugopetrol AD Kotor je 07/04 predao zahtjev za građevinsku dozvolu za izvođenje radova na terminalu u Baru gdje je neophodno instalirati ključno postrojenje za sakupljanje benzinskih para prilikom distribucije goriva iz skladišta u mobilne kontejnere. Postupak za izdavanje dozvole je još u toku zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa.

5.	Direktiva 2009/126/EZ (Sakupljanje benzinskih isparenja tokom punjenja goriva u motorna vozila na benzinskim stanicama - VOC «Petrol Stage II»)	9	Ugraditi opremu za rekuperaciju VOC tokom punjenja goriva u motorna vozila na benzinskim stanicama	Distributeri goriva	I kvartal 2020.	REALIZOVANO	Broj postojećih benzinskih stanica koje podliježu zahtjevima ove direktive izuzetno je mali, dok je na benzinskim stanicama koje su renovirane ili novoizgrađene u proteklom periodu ugrađena odgovarajuća oprema.
----	---	---	--	---------------------	-----------------	--------------------	--

1.2.3 Upravljanje otpadom

U podoblasti Upravljanje otpadom za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 33 obaveza (20 u dijelu transpozicije i 13 u dijelu implementacije), od čega je realizovano 9 obaveza (2 u dijelu transpozicije i 7 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospjelih obaveza od 32,14%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
UPRAVLJANJE OTPADOM							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2008/98/EZ (Okvirna Direktiva o otpadu)	1	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		2	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
2.	Regulativa br. 2150/2002/EZ (Statistika o otpadu)	3	Donošenje podzakonskog akta	MONSTAT AZPŽS MORT	IV kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
3.	Direktiva 94/62/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (Ambalaža i ambalažni otpad)	4	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		5	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
4.	Direktiva 2006/66/EZ (Baterije i akumulatori)	6	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		7	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Donošenje podzakonskog akta je planirano za I kvartal 2021. godine.
5.	Regulativa Komisije	8	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o

	493/2012/EU (Računanje efikasnosti reciklaže – Baterije i akumulatori)	9	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
							Donošenje podzakonskog akta je planirano za I kvartal 2021. godine.
6.	Direktiva Komisije 93/86/EEZ (Označavanje baterija)	10	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		11	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
7.	Direktiva 2012/19/EU (WEEE)	12	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		13	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
8.	Direktiva 2011/65/EU (RoHS)	14	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		15	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o graničnim vrijednostima prisustva opasnih materija u električnim i elektronskim proizvodima ("Službeni list Crne Gore", br. 067/18)
9.	Direktiva 2000/53/EZ (Otpadna vozila)	16	Donošenje Zakona	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		17	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
10.	Direktiva Savjeta 96/59/EZ (PCB/PCT)	18	Izmjene i dopune podzakonskog akta / donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o postupanju sa opremom i otpadom koji sadrži PCB („Službeni list Crne Gore”, br. 048/12, 067/18).
11.	Direktiva Savjeta 86/278/EEZ (Kanalizacioni mulj)	19	Izmjene i dopune podzakonskog akta / donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Obaveza će biti realizovana nakon donošenja Zakona o upravljanju otpadom. ²
12.	Regulativa br. 1257/2013/EU (Recikliranje brodova)	20	Izmjene i dopune Zakona i donošenje podzakonskih	MSP	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	Regulativa će biti djelimično transponovana kroz Zakon o izmjenama i dopunama zakona o

² Nije prenešeno u AP za završna mjerila

			akata				zaštiti mora, čije je donošenje planirano za IV kvartal 2022.
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
UPRAVLJANJE OTPADOM							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2008/98/EZ (Okvirna direktiva o otpadu)	21	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT JLS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	DSIP-ovi su izradjeni.
2.	Direktiva 1999/31/EZ (Direktiva o deponijama)	22	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT JLS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
3.	Regulativa br. 2150/2002/EZ (Statistika otpada)	23	Uspostaviti jedinstven sistem prikupljanja podataka o vrstama i količinama otpada	MONSTAT AZPŽS	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
4.	Direktiva 94/62/EZ (Ambalaža i ambalažni otpad)	24	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT JLS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	DSIP-ovi su izradjeni.
5.	Direktiva 2006/66/EZ, Regulativa (EU) br. 493/2012 i Direktiva 93/86/EEZ (Baterije i akumulatori)	25	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT AZPŽS UIP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
6.	Direktiva 2012/19/EU (Električni i elektronski otpad - WEEE)	26	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT AZPŽS UIP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
7.	Direktiva 2011/65/EU (Toksične supstance u električnoj i elektronskoj opremi - RoHS)	27	Donošenje podzakonskog akta	MORT	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o graničnim vrijednostima prisustva opasnih materija u električnim i elektronskim proizvodima ("Službeni list Crne Gore", br. 067/18)
8.	Direktiva 2000/53/EZ (Vozila na kraju životnog ciklusa - ELV)	28	Studija o posebnim tokovima otpada	MORT AZPŽS UIP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Studija je izrađena u saradnji sa UNDP kroz projekat „Izrada studije i specifičnih planova za upravljanje posebnim vrstama otpada“
9.	Direktiva 2006/21/EZ (Rudarski otpad)	29	Donošenje Zakona	MORT ME	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Programom rada Vlade donošenje Zakona o upravljanju otpadom planirano je za III kvartal 2020. godine.
		30	Donošenje podzakonskih akata		III kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Donošenje podzakonskog akta je planirano za I kvartal 2021. godine.

10.	Direktiva 86/278/EEZ, Direktiva 91/692/EEZ (Kanalizacioni mulj)	31	Program analiza zemljišta i vodič o mogućnosti i načinu upotrebe obrađenog kanalizacionog mulja	MORT	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	Obaveza će biti realizovana nakon donošenja Zakona o upravljanju otpadom. ³
11.	Regulativa 1257/2013/EU (Reciklaža otpadnih brodova) i Direktiva 2009/16/EZ	32	Donošenje podzakonskog akta	MSP	Rok će biti definisan nakon uspostavljanja pravnog okvira	NEREALIZOVANO	Regulativa će biti djelimično transponovana kroz Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti mora, čije je donošenje planirano za IV kvartal 2022.
12.	Regulativa 1013/2006/EZ	33	Donošenje podzakonskog akta	MORT	Danom ulaska u EU	NIJE DOSPJELO	NIJE PRENESENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

1.2.4 Kvalitet voda

U podoblasti Kvalitet voda za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 41 obaveze (18 u dijelu transpozicije i 23 u dijelu implementacije), od čega je realizovano 28 obaveza (16 u dijelu transpozicije i 12 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 75,68%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2000/60/EZ (Okvirna direktiva o vodama - WFD)	1	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o vodama („Službeni list Crne Gore“, br. 084/18 od 26.12.2018)
		2	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za određivanje stanja vode uključujući listu prioriternih supstanci	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Službeni list Crne Gore“, br. 25/19 od 15.4.2019.)
2.	Direktiva Komisije 2009/90/EZ (Tehničke analize i praćenje statusa voda)	3	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o vodama („Službeni list Crne Gore“, br. 084/18 od 26.12.2018)
		4	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za određivanje stanja vode uključujući listu prioriternih supstanci		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Službeni list Crne Gore“, br. 25/19 od 15.4.2019.)

³ Nije prenešeno u AP za završna mjerila

3.	Direktiva Savjeta 98/83/EZ (Voda za piće)	5	Pravilnik o parametrima, njihovoj vrijednosti, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu i obimu analiza zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu	MZ MPRR (UV)	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu („Službeni list CG", br. 64/2018 od 4.10.2018.)
		6	Pravilnik o bližoj sadržini, načinu i obimu sprovođenja monitoringa vode, mjestu i načinu uzimanja uzoraka, učestalosti uzorkovanja, metodama za analize parametara i drugim pitanjima od značaja za sprovođenje monitoringa vode za ljudsku upotrebu		III kvartal 2018.	REALIZOVANO	
		7	Pravilnik o sadržini izvještaja o izvršenoj analizi vode u postupku monitoringa i praćenja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu		I kvartal 2019.	REALIZOVANO	Pravilnik o sadržini godišnjeg izvještaja o rezultatima izvršenih analiza vode (Sl. list CG, br. 049/20).
		8	Pravilnik o bližim sanitarno-tehničkim, higijenskim i drugim uslovima koje moraju da ispunjavaju sistemi za javno vodosnabdijevanje		I kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Zbog brojnih normativnih aktivnosti Ministarstva zdravlja, u izvještajnom periodu kako planiranih u PRV i PPCG, tako i vanrednih, u skladu sa tekućim aktivnostima i programskim zadacima i usljed ograničenih kadrovskih kapaciteta i potrebe većeg angažovanja uže stručnih lica, ova aktivnost nije mogla biti realizovana.
4.	Direktiva 2006/7/EZ (Vode za kupanje)	9	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o vodama („Službeni list Crne Gore", br. 084/18 od 26.12.2018)
		10	Pravilnik o standardu kvaliteta vode za kupanje	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima sprovođenja mjera radi obezbjeđivanja očuvanja, zaštite i poboljšanja kvaliteta vode za kupanje („Službeni list Crne Gore", br. 28/19 od 23.5.2019.)
5.	Direktiva 2006/118/EZ (Podzemne vode)	11	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Sjednica Vlade od 28.6.2018.
		12	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Službeni list Crne Gore", br. 25/19 od 15.4.2019.)

			određivanje stanja vode uključujući listu prioriternih supstanci				
6.	Direktiva Savjeta 91/676/EEZ (Nitrati)	13	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o vodama („Službeni list Crne Gore“, br. 084/18 od 26.12.2018)
7.	Direktiva 2008/105/EZ (Standardi kvaliteta vode EQS)	14	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o vodama („Službeni list Crne Gore“, br. 084/18 od 26.12.2018)
		15	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za određivanje stanja vode uključujući listu prioriternih supstanci	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Službeni list Crne Gore“, br. 25/19 od 15.4.2019.)
8.	Direktiva 2007/60/EZ (Rizici od poplava)	16	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama	MPRR MUP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o vodama („Službeni list Crne Gore“, br. 084/18 od 26.12.2018)
9.	Direktiva 2008/56/EZ (Okvirna direktiva o morskoj strategiji, MSFD) i Direktiva 2017/845/EU kojom se mijenja i dopunjuje MSFD (u pogledu indikativnih listi elemenata koji treba da budu uzeti u obzir za pripremu morskih strategija)	17	Izrada propisa	MORT	II kvartal 2019.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti morske sredine („Službeni list Crne Gore“, br. 073/19 od 27.12.2019.)
10.	Direktiva 2014/89/EU (Direktiva o prostornom planiranju namjene morskog područja)	18	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata	MORT	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Direktiva je djelimično prenesena u nacionalno zakonodavstvo kroz Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata. Dalja transpozicija i implementacija direktive će se obezbijediti kroz pripremu Plana područja mora, kao integralnog dijela Plana generalne regulacije, čije se usvajanje očekuje tokom 2021.
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2000/60/EZ (Okvirna direktiva o vodama)	19	Uspostavljanje informacionog sistema za vode	MPRR (UV) ZHS	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	Nije prenešeno u AP za završna mjerila.
		20	Uspostavljanje monitoringa površinskih, podzemnih i priobalnih morskih voda	ZHS MPRR (UV) AZŽS	IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	Monitoring je uspostavljen, dok se u sljedećoj godini očekuje unapređenje istog.

		21	Uspostavljanje mreže mjernih stanica za površinske i podzemne vode	ZHS	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Mjera se realizovala kroz projekte „Jačanje kapaciteta u cilju implementacije Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori“ i „Upravljanje slivom rijeke Drine na Zapadnom Balkanu“, koje vodi MPRR, a ZHS je jedan od korisnika. Ukupan broj lokacija koje sada čine mrežu za sistematski monitoring podzemnih voda u nadležnosti ZHS je 49, od kojih su 34 sa automatskim prenosom podataka.
2.	Direktiva Komisije 2009/90/EZ (Tehničke analize i praćenje statusa voda)	22	Obezbjedenje osiguranja kvaliteta/kontrole kvaliteta pri monitoringu kvaliteta voda (QA/QC)	ZHS AZPŽS	IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	Akreditacijom potvrđena kompetentnost laboratorije za ispitivanje površinskih voda po Standardu MEST EN ISO/17025:2018.
3.	Direktiva 91/271/EEZ (Komunalne otpadne vode) i Odluka 2014/431/EU (Format izvještavanja)	23	Revizija Strateškog master plana i priprema Specifičnog plana za implementaciju direktive (DSIP)	MORT JLS	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama 2020-2035. usvojen na sjednici Vlade od 3.10.2019.
		24	Nastavak izgradnje komunalne infrastrukture	MORT JLS	Kontinuirano	REALIZOVANO	Obaveza se kontinuirano realizuje kroz izgradnju neophodne infrastrukture (PPOV, kanalizacione mreže i sl).
		25	Priprema izvještaja	MORT	II kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	Izveštavanje o implementaciji Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama 2020-2035. planirano je na svake dvije godine. Imajući u vidu datum donošenja Plana, ova obaveza je pomjerena za 2022. godinu.
4.	Direktiva 98/83/EZ (Voda za piće)	26	Unaprijediti kontrolu kvaliteta vode za piće (kontrola malih seoskih vodovoda)	MZ IJZ	II kvartal 2019.	REALIZOVANO	Kontrola kvaliteta vode za piće malih seoskih vodovoda, koji snabdijevaju preko 50 stanovnika sprovodi se kroz monitoring vode za ljudsku upotrebu.
		27	Nastavak izgradnje komunalne infrastrukture za snabdijevanje vodom za piće	MORT JLS	Kontinuirano	REALIZOVANO	Obaveza se kontinuirano realizuje kroz izgradnju neophodne infrastrukture (PPV, vodovodne mreže i sl).
5.	Direktiva 2006/7/EZ (Vode za kupanje)	28	Uspostaviti monitoring voda za kupanje u skladu sa direktivom	JPMD ZHMS	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Realizacija obaveze se očekuje 2021.
		29	Ojačati laboratorijske kapacitete za monitoring i izvještavanje	JPMD ZHS AZPŽS	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Realizacija obaveze se očekuje 2021.

6.	Direktiva 2006/118/EZ (Podzemne vode)	30	Definisanje podzemnih vodnih tijela	MPRR - UV	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Podzemna vodna tijela su definisana, i ista će biti dio Programa monitoringa voda za 2020. čije se usvajanje očekuje u 2019. Sredstva za proces definisanja vodnih tijela podzemnih voda obezbijedena su kroz IPA 2014-2020. Vodna tijela podzemnih voda su definisana i prikazana u Nacrtu plananovna upravljanja vodama rječnog sliva koji su upućeni svim institucijama na mišljenje.
		31	Uspostavljanje mreže mjernih stanica i monitoringa podzemnih voda	MPRR (UV) ZHS	II kvartal 2018.	REALIZOVANO	Monitoring voda je uspostavljen.
7.	Direktiva Savjeta 91/676/EEZ (Nitrati)	32	Odluka o osnivanju ranjivih područja	MPRR (UV)	IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	Službeni list CG, broj 7/20 od 6.2.2020.
8.	Direktiva 2008/105/EZ (Standardi kvaliteta voda - EQS)	33	Unapređenje sistema monitoringa i izvještavanja	MPRR (UV) ZHS AZPŽS	IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	Donijet je Program monitoringa voda u skladu sa EU direktivama o vodama.
9.	Direktiva 2007/60/EZ (Rizici od poplava)	34	Izrada preliminarne procjene rizika od poplava	MPRR (UV)	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Prema projektu IPA 2016 planirani rok je I kvartal 2021.
		35	Određivanje područja značajno ugroženih od poplava	MPRR (UV)	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
10.	Direktiva 2008/56/EZ (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) i Direktiva 2017/845/EU kojom se mijenja i dopunjuje MSFD (u pogledu indikativnih listi elemenata koji treba da budu uzeti u obzir za pripremu morskih strategija)	36	Izrada Strategije mora: Početna procjena stanja morske sredine	MORT AZPŽS	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Obaveza se realizuje kroz projekat „Podrška implementaciji i monitoringu upravljanja vodama u Crnoj Gori”, koji se finansira iz IPA 2016, i koji je počeo 14.11.2019. Pandemija COVID 19 je u određenoj mjeri usporila aktivnosti projekta u pogledu prikupljanja podataka koje je potrebno sprovesti za djelimično popunjavanja nedostataka u dostupnosti podataka o stanju morske sredine, Realizacija aktivnosti broj 6 - izrada dokumenta Početna procjena stanja morske sredine se očekuje do kraja 2020, dok se realizacija mjera 7 i 8 očekuje do III kvartala 2021. godine.
		37	Definisanje kriterijuma i metodoloških standarda za određivanje dobrog stanja morske životne sredine (GES)		IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	
		38	Definisanje ciljeva i povezanih indikatora za postizanje dobrog stanja morske sredine (GES)		IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	
		39	Izrada programa monitoringa morske sredine		III kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

11.	Direktiva 2008/56/EZ (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) i Direktiva (EU) 2017/845 kojom se mijenja i dopunjuje MSFD (u pogledu indikativnih listi elemenata koji treba da budu uzeti u obzir za pripremu morskih strategija)	40	Izrada i donošenje zakona /podzakonskog akta	MORT	II kvartal 2019.	REALIZOVANO	Predlog zakona utvrđen na sjednici Vlade od 17.10.2019.
12.	Direktiva 2014/89/EU (Direktiva o prostornom planiranju namjene morskog područja)	41	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji	MORT	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Direktiva je djelimično transponovana kroz Pravilnik o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta („Sl. list Crne Gore", br. 091/20 od 03.09.2020), dok će način njene pune transpozicije i implementacije definisati krovnim planskim dokumentima – Prostorni plan Crne Gore, kao i Plan generalne regulacije u kome će biti integrisan Plan područja mora, a čije se usvajanje očekuje tokom 2021.

1.2.5 Zaštita prirode

U podblasti Zaštita prirode za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 46 obaveza (15 u dijelu transpozicije i 31 u dijelu implementacije), od čega je realizovano 16 obaveza (2 u dijelu transpozicije i 14 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 47,1%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
ZAŠTITA PRIRODE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva Savjeta 1999/22/EZ (Zoološki vrtovi)	1	Donošenje Zakona	MPRR MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Izrada izmjena i dopuna Zakona o zaštiti dobrobiti životinja odnosno izrade novog Zakona o zaštiti dobrobiti životinja otpočela je 2019. godine, sa ciljem daljeg usaglašavanja sa propisima Evropske unije u oblasti zaštite dobrobiti životinja, uz dodatno preciziranje pojedinih odredbi, posebno u dijelu ograničenja uočenih u toku implementacije zakonskog akta do sada, kao i stvaranje potpunog pravnog osnova za podzakonska akta u ovoj oblasti.
		2	Donošenje podzakonskog	MPRR	IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	Pravilnikom o bližim uslovima koje treba da

			akta	MORT			ispunjava zoološki vrt („Službeni list Crne Gore“, br. 34/15 od 3.7.2015.).
2.	Regulativa 1143/2014/EU (Invazivne vrste)	3	Donošenje Zakona	MORT MPRR MSP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva („Službeni list Crne Gore“, 18/19 od 22.3.2019.)
3.	Regulativa Savjeta Br. 3254/91/EEZ (Zamke za hvatanje životinja)	4	Donošenje Zakona	MPRR MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	U toku je izrada Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o divljači i lovstvu.
4.	Regulativa Savjeta Br. 2173/2005/EZ (FLEGT, uspostavljanje)	5	Donošenje Zakona	MPRR MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Zakon o šumama (izmjene i dopune) biće donijet 2021. godine, nakon čega će uslijediti izrada i usvajanje podzakonskih akata. Time će se do dana pristupanja stvoriti adekvatan zakonski okvir za implementaciju predmetnih regulativa.
		6	Donošenje podzakonskih akata	MPRR MORT	IV kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	
5.	Regulativa Komisije Br. 1024/2008/EZ (FLEGT, primjena)	7	Donošenje Zakona	MPRR MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	
		8	Donošenje podzakonskih akata	MPRR MORT	IV kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	
6.	Regulativa Br. 995/2010/EU (Drvo, obaveze operatera)	9	Donošenje Zakona	MPRR MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	
		10	Donošenje podzakonskih akata	MPRR MORT	IV kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	
7.	Delegirana regulativa Komisije Br. 363/2012/EU (Drvo, organizacija monitoringa)	11	Donošenje Zakona	MPRR MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	
		12	Donošenje podzakonskih akata	MPRR MORT	IV kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	
8.	Implementaciona regulativa Komisije Br. 607/2012/EU (Drvo, sistem dužne pažnje - <i>due diligence system</i>)	13	Donošenje Zakona	MPRR MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	
		14	Donošenje podzakonskih akata	MPRR MORT	IV kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	
9.	Uredba EU ABS o mjerama usklađenosti za korisnike iz Nagoja Protokola o pristupu genetskim resursima i pravičnoj i ravnopravnoj podjeli koristi	15	Donošenje Zakona	MORT MPRR	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENESNO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA

ZAŠTITA PRIRODE

Br	Propis EU	Aktivnost		Radnje	Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 92/43/EEZ (Staništa)	Uspostaviti mrežu Natura 2000*	16	Kreirati osnov za istraživanja na licu mjesta u pripremnoj fazi procesa uspostavljanja Natura	MORT AZPŽS	IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	Obaveza je realizovana kroz IPA projekat „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže“ koji je finalizovan u aprilu 2019. predajom baze podataka AZPŽS.

				2000 (povećati znanje o obavezama vezanim za uspostavljanje Natura 2000)				
			17	Finalizovati referentne liste staništa i vrsta		IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	U okviru IPA projekta „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže” izrađen je nacrt referentnih lista staništa i vrsta i dopunjen je Katalog tipova staništa Crne Gore značajnih za Evropsku uniju. Međutim kako je terenski rad još u toku, odnosno nastavljen je tokom 2019. i 2020. godine isti će se dalje dopunjavati tokom realizacije procesa terenskog rada za svrhu identifikacije područja Nature 2000.
			18	Odrediti granice biogeografskih regiona i moguće izmjene Aneksa;		IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	NATURA 2000 mreže definisane su granice biogeografskih regiona, dok su potencijalne izmjene Anexa date u formi predloga za jednu vrstu, ali su dalje konsultacije stručnih timova po ovom pitanju neophodne sve dok traje terenski rad za potrebe određivanja predloga područja Natura 2000.
			19	Definisati koncept Natura 2000 u Crnoj Gori;		IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	U okviru IPA projekta „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže” definisan je sporazumu o konceptu Nature 2000 u Crnoj Gori.
			20	Potvrditi nacionalnu SCI i SPA metodologiju i kriterijume odabira		IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	U okviru IPA projekta „Uspostavljanje NATURA 2000 mreže” definisani su nacionalni kriterijumi za odabir Specijalnih zaštićenih područja (SPA), i definisana je metodologija terenskog rada kroz pripreme radove na uspostavljanju Posebnih područja zaštite (pSCI) koja će se dalje unapređivati iskustvima projekta i terenskog rada 2019. koji je još u toku.
2.	Direktiva 2009/147/EZ (Divlje ptice)		21	Provjeriti podatke i uraditi analizu nedostataka (gap analysis)		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
3.	Direktiva 1999/22/EZ (Držanje divljih životinja u zoološkim vrtovima)	Pripremiti i sprovesti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	22	Definisati vrste životinja koje su mogu držati u zoološkom vrtu i odrediti odstupanja za male zoološke vrtove korišćenjem iskustva država članica EU (uz pomoć eksperta iz EU)	MPPR MORT UBHVFP AZPŽS UIP JLS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Nakon sprovedene TAIEX misije u periodu 4-6.2.2019. zaključeno je da su navedene obaveze realizovane kroz Zakon o zaštiti dobrobiti životinja („Službeni list list CG”, br. 14/08 i 47/15) i Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava zoološki vrt („Službeni list CG”, br. 34/2015).

			23	Uspostaviti sistem licenciranja za zoološke vrtove		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Nakon sprovedene TAIEX misije u periodu 4-6.2.2019. zaključeno je da su navedene obaveze realizovane kroz Zakon o zaštiti dobrobiti životinja („Službeni list list CG”, br. 14/08 i 47/15) i Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava zoološki vrt („Službeni list CG”, br. 34/2015).
			24	Poboljšati sistem vođenja evidencije u registru zooloških vrtova		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
			25	Osnovati centar za spasavanje divljih životinja		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
4.	Regulativa Br. 338/97/EZ, Regulativa Br. 865/2006/EZ, Regulativa Br. 792/2012/EU, Regulativa Br. 791/2012/EU (CITES)	Pripremiti i sprovesti poseban akcioni plan sa planom za obuku zaposlenih u Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine, Ministarstvu finansija – Upravi carina, Upravi za inspekcijske poslove	26	Pripremiti Plan obuke	MORT, MF-UC, UIP	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Obuke su predložene kroz IPA projekat „Jačanje kapaciteta, transpozicija acqui-ja i planiranje u životnoj sredini”, i kao dio aktivnosti regionalnog projekta „Program za pridruživanje EU za životnu sredinu (EPPA)” .
			27	Sprovesti Plan obuke		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	
			28	Obezbijediti dodatnu potrebnu infrastrukturu (centar za spasavanje, i odgovarajuću opremu na granicama u kojoj se konfiskovane vrste divljih biljaka i životinja mogu bezbjedno čuvati)		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	
5.	Regulativa (EU) 1143/2014 (Invazivne vrste)	Pripremiti i sprovesti poseban implementacioni plan	29	Definisati nacionalnu listu invazivnih vrsta	MORT MSP MPRR AZPŽS UBHVFP UIP UC	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
6.	Direktiva 83/129/EEZ (uvoz kože i drugih derivata foka)	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	30	Obezbijediti odgovarajuće kriterijume za zapošljavanje carinika i neophodne obuke u vezi sa inspekcijom pošiljki	MORT AZPŽS UBHVFP UC UIP	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
7.	Regulativa Br.1007/2009/EZ		31	Ojačati kapacitete za identifikovanje		IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	

	(Trgovina proizvodima od foka)			proizvoda od foke				
			32	Uspostaviti sistem monitoringa za zabranu uvoza proizvoda od foke i omogućavanje primjene potrebnih uvoznih procedura od strane carinskih sektora		Kontinuirano	REALIZOVANO	Carinske službe i ekološka inspekcija kontinuirano vrše monitoring uvoza proizvoda od foke i omogućavanje primjene potrebnih uvoznih procedura na graničnim prelazima.
			33	Spriječiti komercijalni uvoz proizvoda navedenih u Aneksu		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
8.	Regulativa Savjeta Br. 3254/91/EEZ (zabrana korišćenja nagaznih zamki)	Preciznije regulisati implementaciju	34	Zabraniti uvoz kože i proizvoda iz zemalja koje nijesu navedene u Aneksu Odluke 98/596 EZ	MPRR - UBHVFP MORT UIP UC	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližim uslovima za promet zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva („Službeni list Crne Gore" br. 61/17 od 2.10.2017.)
			35	Ojačati sistem sprovođenja		Kontinuirano	REALIZOVANO	Aktivnost se sprovodi u kontinuitetu, dok su inspekcijske kontrole intenzivirane, čime je ojačan sistem implementacije Regulative.
			36	Implementirati proceduru sertifikacije za uvoz koža i proizvoda (čl. 4)		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Aktivnost se kontinuirano odvija u kontekstu izdavanja dozvola. Do sada nije bilo zahtjeva za izdavanje dozvola po ovom pitanju.
			37	Implementirati efektivan sistem monitoringa i sprovođenja		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Monitoring kontinuirano vrši inspekcija za lovstvo.
9.	Regulativa Br. 2173/2005/EZ i Regulativa Br.1024/2008/EZ (FLEGT)	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	38	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	MPRR UBHVFP UIP UC	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	Navedene aktivnosti sprovode se kroz Akcioni plan za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu 2019-2021. djelovanjem Koordinacionog tijela koje je оформljeno za implementaciju Akcionog plana (u sastavu tog tijela uključeni predstavnici: MPRR, UŠ, UC, UP, PU, UIP, Tužilaštvo i NVO).
			39	Uspostaviti šemu FLEGT licenci		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
10.	Regulativa Br. 995/2010/EU, Regulativa Br. 363/2012/EU i Regulati-va () Br. 607/2012/EU «Drvo»	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	40	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	MPRR UBHVFP UIP UC	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	Navedene aktivnosti sprovode se kroz Akcioni plan za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu 2019-2021. djelovanjem Koordinacionog tijela koje je оформljeno za implementaciju Akcionog plana (u sastavu tog tijela uključeni predstavnici: MPRR, UŠ,

		cije					UC,UP,PU, UIP, Tužilaštvo i NVO).
			41	Definisati zone koje su naročito osjetljive u pogledu nelegalne sječe ili drugih nelegalnih aktivnosti		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO Zoniranje je predviđeno kao jedna od aktivnosti Akcionog plana za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu 2019-2021. koji je Vlada usvojila 13.3.2019. Realizacija aktivnosti je predviđena tokom 2019. Realizacija aktivnosti je sprovedena tokom 2019. godine i rezultati će biti predstavljeni u Izvještaju o realizaciji Akcionog plana za 2019. godinu, koji će se dostaviti Vladi na razmatranje i usvajanje.
			42	Definisati instituciju koja je nadležna za monitoring i izdavanje sertifikata		IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO Za izvršavanje ove aktivnosti bilo je planirano organizovanje obuke kroz Twinning ili Taix instrument, tokom 2018. za šta nije bilo obezbijeđenih sredstava.
			43	Uspostaviti informacioni sistem o šumama i sistem monitoringa sa logovanjem (bar kodovi)		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO
11.	Uredba EU ABS o mjerama usklađenosti za korisnike iz Nagoja Protokola o pristupu genetskim resursima i pravičnoj i ravnopravnoj podjeli koristi od njihove upotrebe u uniji	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	44	Izvršiti provjere usaglašenosti	MORT MPRR	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO
			45	Uspostaviti sistem <i>due diligence</i> deklaracije		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO
			46	Uspostaviti kazneni sistem		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO
							PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

1.2.6 Industrijsko zagađenje

U podoblasti Industrijsko zagađenje za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 7 obaveza (4 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije), od čega je realizovano 6 obaveza (4 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 85,71%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2010/75/EU (Industrijske emisije)	1	Izrada i donošenje Zakona o industrijskim emisijama	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o industrijskim emisijama („Službeni list Crne Gore“, br. 017/19 od 19.03.2019)
		2	Uredba o vrstama aktivnosti i postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola	MORT	III kvartal 2019.	REALIZOVANO	"Službeni list Crne Gore", br. 068/19 od 13.12.2019.
		3	Uredba o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika	MORT	III kvartal 2019.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore", br. 35/19 od 24.6.2019.
		4	Uredba o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika, za primjenu standard kvaliteta, kao i za određivanje graničnih vrijednosti emisija u integrisanoj dozvoli	MORT	IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IED)	5	Izraditi Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Dokument je izrađen i preveden na engleski jezik.
2.	Direktiva 2012/18/EU o kontroli opasnosti od većih udesa koji uključuju opasne supstance (SEVESO III)	6	Identifikovati «SEVESO» postrojenja u Crnoj Gori	AZPŽS UIP	Kontinuirano	REALIZOVANO	Ekološka inspekcija je u prethodnom periodu kontrolisala operatere SEVESO postrojenja i donosila rješenja kojima se nalaže dostavljanje obavještenja AZPŽS kao nadležnom organu. Do sada je AZPŽS dostavljeno 119 obavještenja o SEVESO postrojenjima, od strane operatera, od kojih su 6 SEVESO postrojenja većeg rizika.

3.	Regulativa br. 166/2006/EZ o registru zagađivača (PRTR)	7	Uspostaviti registar zagađivača (PRTR) sa bazom podataka o emisijama zagađivača	AZPŽS	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	MORT je, u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), tokom 2019. realizovalo projekat identifikacije i izrade inicijalnog inventara svih postrojenja koja podliježu obavezama definisanim Zakonom o industrijskim emisijama, što je relevantno u kontekstu identifikacije privrednih subjekata koji svojim aktivnostima utiču ili mogu uticati na zagađenje životne sredine. Za uspostavljanje Registra zagađivača, sredstva će se obezbijediti kroz IPA II 2021-2027. U okviru projekta „Upravljanje industrijskim otpadom i čišćenje“ u toku su i aktivnosti na razvoju Registra otpada, kao mehanizma za stvaranje i održavanje baze podataka o kvalitetu u pogledu industrijskog otpada.
----	---	---	---	-------	------------------	----------------------	--

1.2.7 Hemikalije

U podblasti Hemikalije za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 36 obaveza (22 u dijelu transpozicije i 14 u dijelu implementacije), od čega je realizovano 29 obaveza (19 u dijelu transpozicije i 10 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 87,88%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
HEMIKALIJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Regulativa br. 1907/2006/EZ (REACH)	1	Pravilnik o načinu izrade i sadržaju Izvještaja o bezbjednosti hemikalije	MORT	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore“, br. 37/18 od 7.6.2018.
		2	Uredba o dopuni Uredbe o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu		IV kvartal 2020.	REALIZOVANO	Uredba o zabranjenim odnosno dozvoljenim načinima upotrebe, proizvodnje i stavljanja na tržište hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Službeni list Crne Gore“, br. 76/20)
		3	Uredba o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu		III kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore“, br. 70/18 od 31.10.2018.
2.	Regulativa br. 1272/2008/EZ (CLP)	4	Dopune Liste klasifikovanih supstanci	MORT	II kvartal 2020.	REALIZOVANO	Službeni list CG broj 63/20 od 30.6.2020.
3.	Regulativa br.	5	Pravilnik o metodama ispitivanja	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore“, br. 71/2018 od

	648/2004/EZ (Detergženti)		biorazgradljivosti površinski aktivne supstance				5.11.2018.
		6	Pravilnik o listi površinski aktivnih supstanci koje se mogu upotrebljavati u detergentima		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore”, br. 71/2018 od 5.11.2018.
4.	Regulativa br. 850/2004/EZ (POPs)	7	Zakon o upravljanju otpadom	MORT	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Predložene su izmjene Predloga zakona o upravljanju otpadom koje nijesu bile predmet Javne rasprave (zabrana plastičnih kesa i uvođenje depozitnog sistema) i koje zahtijevaju dodatne konsultacije sa članovima Radne grupe. Planirano je bilo da Zakon bude usvojen u III kvartalu 2020.
		8	Pravilnik o upravljanju POPs otpadom		II kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	Pravilnik će biti donešen nakon donošenja novog Zakona o upravljanju otpadom.
		9	Lista opasnih hemikalija i proizvoda čiji je izvoz zabranjen		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore”, broj 71/2018.
		10	Uredba o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu		III kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore”, br. 70/18 od 31.10.2018.
5.	Direktiva Savjeta 87/217/EEZ (Azbest)	11	Zakon o industrijskim emisijama	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore”, br. 17/19 od 19.3.2019.
		12	Uredba o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika, za primjenu standard kvaliteta, kao i za određivanje graničnih vrijednosti emisija u integrisanoj dozvoli		IV kvartal 2019.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore”, br. 35/19 od 24.6.2019.
6.	Direktiva 2004/9/EZ (Verifikacija - Dobra laboratorijska praksa)	13	Pravilnik o bližem sadržaju zahtjeva i obrasca DLP sertifikata	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju zahtjeva i sertifikata dobre laboratorijske prakse („Službeni list Crne Gore”, br. 78/18 od 4.12.2018.)
		14	Pravilnik o bližim smjericama i uslovima za DLP		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore”, br. 85/18 od 27.12.2018.
7.	Direktiva 2010/63/EU (Zaštita životinja koje se koriste u naučne svrhe)	15	Pravilnik o bližim uslovima načina držanja eksperimentalnih životinja	MPRR UBHVFP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu držanja životinja koje se koriste u eksperimentima (Sl. list CG, br. 6/19 od 30.1.2019.)
8.	Regulativa br.528/2012/EZ (Biocidi)	16	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika		I kvartal 2019.	REALIZOVANO	„Službeni list CG“ br: 16/19 od 15.3.2019.

9.	Regulativa br. 649/2012/EU (Izvoz/uvoz opasnih hemikalija)	17	Pravilnik o dopunama Pravilnika o bližem sadržaju prethodnog obavještenja za izvoz hemikalija	MORT	III kvartal 2020.	REALIZOVANO	UNIJETI BROJ SLUŽBENOG LISTA KADA BUDE POZNAT
10.	Regulativa br. 2017/852/EZ o živi stavljanju van snage Regulative 1102/2008	18	Zakon o industrijskim emisijama	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore", br. 17/19 od 19.3.2019.
		19	Zakon o upravljanju otpadom		IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Predložene su izmjene Predloga zakona o upravljanju otpadom koje nijesu bile predmet Javne rasprave (zabrana plastičnih kesa i uvođenje depozitnog sistema) i koje zahtijevaju dodatne konsultacije sa članovima Radne grupe. Planirano je bilo da Zakon bude usvojen u III kvartalu 2020.
		20	Pravilnik o graničnim vrijednostima prisustva opasnih materija u pojedinim djelovima električnih i elektronskih proizvoda, kao i oznakama o vrsti i načinu upravljanja otpadom koji nastaje iz tih proizvoda		III kvartal 2018.	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore", br. 67/18 od 17.10.2018.
11.	Odluka Savjeta 2017/939/EU Odluka Savjeta 2017/938/EU	21	Zakon o potvrđivanju Minamatske konvencije o živi	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o potvrđivanju Minamatske konvencije o živi ("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 003/19 od 19.03.2019).
12.	Direktiva 2004/42/EZ (VOCs "Boje")	22	Uredba o zabrani i ograničenju korišćenja, stavljanja u promet i proizvodnji hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu	MORT	III kvartal 2018	REALIZOVANO	„Službeni list Crne Gore", br. 70/18 od 31.10.2018
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
HEMIKALIJE							

Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Regulativa br. 1907/2006/EZ o registraciji, ocjeni, ovlašćenju i restrikciji hemikalija (REACH)	23	Uspostaviti Registar hemikalija u skladu sa REACH Regulativom	AZPŽS	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	AZPŽS vodi određene baze podataka. Podaci iz registra hemikalija još uvijek nisu dostupni u adekvatnoj elektronskoj formi, te je potrebna nabavka i instalacija IT alata kako bi se uspostavio funkcionalan registar hemikalija uključujući i registar biocidnih proizvoda). Nacionalnom strategijom upravljanja hemikalijama s Akcionim planom za period 2019-2022. planirano je da se rRegistar hemikalija i biocidnih proizvoda uspostave 2021. U toku je priprema predloga projekta – Uspostavljanje Registra hemikalija i biocidnih proizvoda u skladu sa REACH i BPR Regulativama, sa kojim će se aplicirati kod Švedske agencije za međunaodnu saradnju i razvoj SIDA i Švedske agencije za hemikalije KEMI. Takođe, dio sredstava će se planirati i kroz IPA 2021-2022 (IPA III) .
2.	Regulativa br. 1272/2008/EZ o klasifikaciji, obilježavanju i pakovanju supstanci i smješa (CLP)	24	Uspostaviti «Centar za kontrolu trovanja» - (tijelo zaduženo za primanje informacija u vezi sa hitnim zdravstvenim intervencijama) i izvršiti dodatnu obuku kadrova (toksikologija)	MZ	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Rok za uspostavljanje Centra pomjeren je za 2024. Do tada je potrebno sprovesti dodatne obuke postojećeg kadra, kao i nabavku potrebne opreme kako bi navedeni centar funkcionisao kao zasebna cjelina. Ministarstvo zdravlja u saradnji sa Kancelarijom Svjetske zdravstvene organizacije za Crnu Goru, planira da u toku 2020. i 2021. kroz ekspertsku podršku Svjetske zdravstvene organizacije sprovede procjenu kapaciteta za navedeni Centar u skladu sa potrebama države. Na osnovu Izvještaja SZO o nacionalnim kapacitetima i potrebama MZ će pripremiti predlog projekta kojim će aplicirati kod SZO i drugih donatora.

3.		25	Informisanje relevantnih zainteresovanih strana o bezbjednom korišćenju hemikalija	AZPŽS	kontinuirano	REALIZOVANO	- Kroz IPA projekat Pripremne mjere za upravljanje hemikalijama za zemlje kandidate i potencijalne kandidate koji realizuje Evropska agencija za hemikalije (ECHA) izrađeni su informativni flajeri: <i>Smjernice i instrumenti za dalje korisnike, Informacije o hemikalijama i Bezbjednosni listovi i scenariji izloženosti</i> i isti su postavljeni na web stranicu MORiT-a i AZPŽS (http://www.mrt.gov.me/organizacija/zivotna_sredina/184212/Informacije-o-hemikalijama.html, https://epa.org.me/publikacije/); - Za predstavnike CETI i IJZ organizovane su online obuke o toksikologiji, od strane Evropske agencije za hemikalije; -Predstavnici UIP i AZPŽS učestvovali su u studijskoj posjeti Njemačkom Institutu za zdravlje i zaštitu na radu, vezano za implementaciju regulative REACH i CLP.
4.	Regulativa br. 528/2012/EZ (Stavljanje u promet i korišćenje biocidnih proizvoda)	26	Uspostaviti i voditi registar biocidnih proizvoda, koji su stavljeni u promet	AZPŽS	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	AZPŽS vodi određene baze podataka. Podaci iz registra hemikalija još uvijek nijesu dostupni u adekvatnoj elektronskoj formi, te je potrebna nabavka i instalacija IT alata kako bi se uspostavio funkcionalan registar hemikalija uključujući i registar biocidnih proizvoda). Nacionalnom strategijom upravljanja hemikalijama s Akcionim planom za period 2019-2022 planirano je da se registar hemikalija i biocidnih proizvoda uspostave 2021. godine. U toku je priprema predloga projekta – Uspostavljanje registra hemikalija i biocidnih proizvoda u skladu sa REACH i BPR Regulativama, sa kojim će se aplicirati kod Švedske agencije za međunaodnu saradnju i razvoj SIDA i Švedske agencije za hemikalije KEMI. Takođe, dio sredstava će se planirati i kroz IPA 2021-2022 (IPA III) .

		27	Obuka kadrova u MORT, AZPŽS i UIP kao i svih relevantnih subjekata radi adekvatne implementacije regulative	MORT AZPŽS UIP	Kontinuirano	REALIZOVANO	- Prisustvo radionici i sastanku ECHA na temu ocjenjivanja supstanci i upravljanja rizikom od hemikalija, kao i Hemijskom forumu (HCF) 13-15. 6. 2018. u Helsinkiju. - Učešće na 13. sastanku <i>HelpNet</i> nadzorne grupe i radionicama, 2.10.2018. u Helsinkiju. - 22-26.10.2018. održana je TAIEX ekspertiska misija „Usaglašenost crnogorskog zakonodavstva o biocidnim proizvodima sa zakonodavstvom EU“; - Predstavnic MORiT i AZPŽS učestvovali su na obuci za IT alate i konferenciji „Biocides Day“, održanoj 23-24. oktobra u Evropskoj agenciji za hemikalije; - Predstavnik UIP učestvovao na II Konferenciji o nadzoru nad REACH, CLP i BPR i sastanku Foruma, 13-14 novembar 2018.
5.	Direktiva 2010/63/EU (Zaštita životinja koje se koriste u naučne svrhe)	28	Izdavanje odobrenja za izvođenje eksperimenta na osnovu stručnog mišljenja Savjeta za zaštitu životinja o etičkoj i naučnoj opravdanosti obavljanja eksperimenta.	MPRR - UBHVFP	Kontinuirano	REALIZOVANO	Savjet za zaštitu životinja formiran je u maju 2018. radi praćenja razvoja naučnih i stručnih saznanja na području zaštite životinja i predlaganja načina poboljšanja zaštite životinja u Crnoj Gori, davanja stručnih mišljenja po pitanjima etike i zaštite životinja u postupcima upotrebe životinja za eksperiment. Zahtjeva za izdavanje Odobrenja za izvođenje eksperimenta nije bilo.
6.	Regulativa br. 2017/852/EZ o živi stavljanju van snage Regulative 1102/2008	29	Obuka za adekvatno vršenje kontrole nad uvozom proizvoda koji sadrže živu	MORT UC UIP	III kvartal 2019.	REALIZOVANO	Obuka je organizovana u okviru projekta Jačanje kapaciteta za ubrzanje procesa pregovaranja sa EU, koji finansira Ministarstvo vanjskih poslova Norveške, a sprovodi UNDP u Crnoj Gori u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije održana je navedena obuka.
		30	Uspostaviti kontrolu nad uvozom proizvoda koji sadrže živu	UIP UC	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
7.	Regulativa br. 649/2012/EU (Izvoz-uvoz hemikalija - PIC)	31	Sprovođenje PIC postupka u skladu sa ovom Regulativom i Roterdamskom konvencijom	AZPŽS	Kontinuirano	REALIZOVANO	Proces izdavanja dozvola je kontinuiran, do početka novembra 2018. izdato je 18 dozvola.
		32	Izgradnja kapaciteta (ljudskih resursa) za ispunjavanje obaveza Roterdamske konvencije za zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od opasnih hemikalija	MORT AZPŽS UC	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Radionica „Implementacija Roterdamske konvencije“ 27-28.11.2018. u Podgorici.
8.	Regulativa br. 648/2004/EZ (Detergenti)	33	Izdavanje dozvola za korišćenje površinski aktivne supstance (industrijski detergent)	AZPŽS	Kontinuirano	REALIZOVANO	Nije bilo zahtjeva.

9.	Regulativa Br. 850/2004/EZ (POPs)	34	Uspostavljanje inventara ispusta POPs-ova u vodu i zemljište, i unapređenje inventara ispusta POPs u vazduh kroz Program monitoringa životne sredine	AZPŽS UIP	Kontinuirano	REALIZOVANO	Kroz Program monitoringa životne sredine isti je djelimično obuhvaćen, ali postoji prostor za dodatno unaprijeđenje kroz buduće Programe monitoringa.
		35	Ažuriranje Nacionalnog implementacionog plana za Skokholmsku konvenciju	MORT AZPŽS CETI	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Donešen na sjednici Vlade od 11.7.2019. i dostavljen Sekretarijatu konvencije.
10.	Direktiva 2004/42/EZ (VOC – isparljiva organska jedinjenja u premazima – «boje i lakovi»)	36	Vršiti efikasan inspekcijski nadzor nad tržištem (uvozom) boja, lakova i drugih vrsta premaza, koji sadrže isparljiva organska jedinjenja	UIP	Kontinuirano	REALIZOVANO	Izvršeno je ukupno 23 pregleda objekata, odnosno 282 vrste proizvoda - boje lakovi i razne vrste premaza koji sadrže VOC.

1.2.8 Buka

U podoblasti Buka za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 7 obaveza (u dijelu implementacije), od čega je realizovana 1 obaveza, što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 50%.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
BUKA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2002/49/EZ (buka u životnoj sredini - END)	1	Izrada Strateških karata buke za glavne puteve	AZPŽS	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Za izradu navedenih karata sredstva će se obezbijediti iz IPA III 2021-2022.
		2	Izrada Strateških karata buke za aglomeracije	Glavni grad Podgorica	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Skupština Glavnog grada Podgorice usvojila je Stratešku kartu buke za aglomeraciju Glavni grad Podgorica (Zaključak o usvajanju broj 02-030/18-707 od 12.09.2018.)
		3	Organizovanje Nacionalne i lokalne kampanje za podizanje javne svijesti	AZPŽS JLS	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
		4	Organizovanje obuke za sve relevantne institucije vezano za pripremu Akcionih planova	AZPŽS JLS MSP MORT	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	
		5	Uspostavljanje i nadogradnja jedinstvenog informacionog sistema, koji će obuhvatati i podatke o buci	AZPŽS	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	
		6	Izrada Akcionog plana buke za glavne puteve	MSP MORT	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	

		7	Izrada Akcionog plana buke za glavni grad Podgorica	JLS MSP	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	
--	--	---	---	------------	------------------	---------------	--

1.2.9 Civilna zaštita

U podoblasti Civilna zaštita za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 3 obaveze (1 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije), od čega su realizovane 2 obaveze (1 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 66,67%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
CIVILNA ZAŠTITA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Odluka 1313/2013/EU (Mehanizam za civilnu zaštitu)	1	Donošenje podzakonskih akta	MUP (DVS)	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Odluka o terminalnim tačkama mreže i grupama korisnika koji u vanrednim situacijama imaju pravo na terminalnu tačku mreže sa pravom prvenstva "I" (Broj: 07-131; Sjednica Vlade od 7.6.2018.)
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
CIVILNA ZAŠTITA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Odluka Komisije 2014/762/EU o utvrđivanju pravila za sprovođenje Odluke br. 1313/2013/EU o (Mehanizam za civilnu zaštitu)	2	Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za Strategiju za smanjenje rizika od katastrofa	MUP (DVS)	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Sjednica Vlade od 20.12.2018.
2.	Direktiva 2007/60/EZ (Procjena i upravljanje rizikom od poplava)	3	Izrada Nacionalne procjene rizika od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća i drugih nesreća	MUP (DVS)	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Zbog nedostatka finansijskih sredstava za angažovanje eksperata koji bi izradili tekst Nacionalne procjene rizika od različitih vrsta hazarda (zemljotres, požari, poplave, odroni, klizišta, tehničko-tehnološke nesreće itd.), ova obaveza nije realizovana. MUP je kandidovao projekat koji ima za cilj izradu Nacionalne procjene rizika na poziv EK, i isti je odobren. Početak realizacije će biti 1.1.2021. dok je završetak planiran za 31.12.2021.

1.2.10 Klimatske promjene

U podoblasti Klimatske promjene za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 46 obaveza (39 u dijelu transpozicije i 7 u dijelu implementacije), od čega je realizovano 18 obaveza (15 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije dospelih obaveza od 72%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KLIMATSKE PROMJENE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok		
1.	Direktiva 2009/29/EZ kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ (Sistem trgovine emisija gasova sa efektom staklene bašte)	1	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		2	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
2.	Regulativa 749/2014/EU o strukturi i formatu izvještaja, načinu izvještavanja i pregledu izvještaja	3	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		4	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
3.	Regulativa Komisije br. 601/2012/EU (Izvještavanje o emisijama gasova sa efektom staklene bašte)	5	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		6	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
4.	Regulativa Komisije br. 600/2012/EU (Verifikacija izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte)	7	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		8	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
5.	Odluka Komisije 2011/278/EU (Alokacija emisijskih kvota)	9	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		10	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
6.	Regulativa Komisije 1031/2010/EU (Aukcije GHG emisijskih kvota)	11	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		12	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
7.	Regulativa 517/2014/EU (F-gasovi)	13	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)

							Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		14	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
8.	Regulativa Komisije 389/2013/EU (Registar)	15	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		16	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
9.	Direktiva 2008/101/EZ (ETS Avijacija)	17	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		18	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
10.	Odluka Komisije 2009/450/EZ (Avijacija I)	19	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		20	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
11.	Regulativa br. 1005/2009/EZ (Supstance koje oštećuju ozonski omotač - ODS)	21	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		22	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
12.	Regulativa br. 525/2013/EU (Mehanizam monitoringa)	23	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		24	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
13.	Odluka br. 406/2009/EZ (Podjela napora)	25	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		26	Donošenje podzakonskog akta		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
14.	Direktiva 2009/30/EZ (Kvalitet goriva)	27	Donošenje Zakona	ME MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
		28	Donošenje podzakonskog akta		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	NEREALIZOVANO
15.	Direktiva 1999/94/EZ (Informacije za potrošače)	29	Zakon o zaštiti klime	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena ("Službeni list Crne Gore", br. 073/19 od 27.12.2019)
16.	Regulativa br. 510/2011/EU (Standardi CO ₂ emisija iz novih „kombi“ vozila)	30	Izrada i donošenje Zakona	MSP MUP MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Izrada Zakona o homologaciji vozila kojim će biti implementirana navedena regulative planirana je do kraja IV kvartala 2022.

		31	Donošenje podzakonskog akta		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
17.	Regulativa br. 443/2009/EZ (Standardi CO ₂ emisija iz novih putničkih vozila)	32	Izrada i donošenje Zakona	MSP MUP MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Izrada Zakona o homologaciji vozila kojim će biti implementirana navedena regulative planirana je do kraja IV kvartala 2022.
		33	Donošenje podzakonskog akta		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
18.	Regulativa Komisije br. 1014/2010/EU (Monitoring i izvještavanje o registraciji novih putničkih vozila)	34	Izrada i donošenje Zakona	MUP MSP MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
		35	Donošenje podzakonskog akta		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
19.	Regulativa Komisije br. 63/2011/EU (Odstupanja od specifičnih ciljeva emisija CO ₂)	36	Izrada i donošenje Zakona	MUP MSP MORT	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
		37	Donošenje podzakonskog akta		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
20.	Regulativa Komisije br. 725/2011/EU (Odobrenje i sertifikacija inovativnih tehnologija)	38	Izrada i donošenje Zakona	MSP	IV kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Izrada Zakona o homologaciji vozila kojim će biti implementirana navedena regulative planirana je do kraja IV kvartala 2022.
		39	Donošenje podzakonskog akta		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

PLAN IMPLEMENTACIJE – KLIMATSKE PROMJENE

MMR

Br	Naziv EU propisa	Mjera	Institucija	Rok		
1.	Regulativa br. 525/2013/EU (Mehanizam monitoringa i izvještavanja)	40	Donošenje podzakonskih akata - Uspostavljanje nacionalnog sistema GHG inventara	MORT AZPŽS	IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA
2.	Regulativa br. 749/2014/EU (Struktura i format izvještaja, način izvještavanja i pregled izvještaja). C(2014) 1539 – Delegirana regulativa Komisije kojom se utvrđuju materijalni uslovi za sistem popisivanja Unije i uzimanje u obzir promjena kod globalnog zagrijavanja i međunarodno dogovorenih smjernica za popisivanje u skladu sa Regulativom Br. 525/2013/EU	41	Obezbijediti strukturu i format izvještaja, način izvještavanja i pregled izvještaja MMR	MORT AZPŽS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO Pravilnik o načinu izrade i sadržaju inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte („Službeni list Crne Gore”, br. 066/17 od 13.10.2018.) Godišnji plan prikupljanja podataka za izradu inventara emisija gasova sa efektom staklene bašte za 2018.
		42	Donošenje podzakonskih akata		IV kvartal 2020.	NIJE DOSPJELO PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

SAOBRAĆAJ I GORIVA

Br	Naziv EU propisa	Mjera	Institucija	Rok		
----	------------------	-------	-------------	-----	--	--

3.	Direktiva 2009/30/EZ o kvalitetu goriva i mehanizmu praćenja i smanjivanja emisija gasova sa efektom staklene bašte i Direktiva 2009/28/EZ o promociji energenata iz obnovljivih izvora	43	Uspostaviti kontrolu i računanje emisija gasova sa efektom staklene bašte	ME MORT AZPŽS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Proračun emisija gasova sa efektom staklene bašte se radi u sklopu redovnog ažuriranja Inventara gasova sa efektom staklene bašte. Proračun GHG emisija tj. ažuriranje GHG inventara se sprovodi u okviru izrade Nacionalnih izvještaja o klimatskim promjenama i Dvogodišnjim izvještajima o klimatskim promjenama.
4.	Direktiva 1999/94/EZ o informacijama potrošača u vezi potrošnje goriva i emisijama CO ₂ prilikom kupovine novih automobila	44	Uspostaviti sistem informisanja o potrošnji goriva i emisijama CO ₂ prilikom kupovine novih automobila	MORT	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o bližem sadržaju oznaka, vodiča, postera, displeja i promotivne literature i materijala o potrošnji goriva i emisijama ugljendioksida iz novih putničkih vozila („Službeni list Crne Gore” br. 040/17 od 27.6.2017.) Vodič o potrošnji goriva za 2017. i 2018. godinu.
5.	Regulativa br. 510/2011/EU i 443/2009 o CO ₂ emisijama iz novih „kombi” i putničkih vozila	45	Uspostaviti sistem obračuna i izvještavanja o emisijama CO ₂ prilikom kupovine novih automobila	MSP	I kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	Izrada Zakona o homologaciji vozila kojim će biti implementirana navedena regulative planirana je do kraja IV kvartala 2022.
6.	Regulativa br. 1014/2010/EU (Monitoring i izvještavanje o registraciji novih putničkih vozila)	46	Obezbijediti održavanje, prikupljanje, kontrolu, verifikaciju i prenos zbirnih i detaljnih podataka o novoregistrovanim vozilima	MUP	I kvartal 2020.	NEREALIZOVANO	PRENEŠENO U AP ZA ZAVRŠNA MJERILA

1.2.11 Horizontalne obaveze

Za period jul 2018 – decembar 2020. planirana je realizacija 2 horizontalne obaveze, i obje su realizovane, što čini stepen realizacije horizontalnih obaveza od 100%.

HORIZONTALNE OBAVEZE							
Br	Mjera			Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Eko fond	1	Donošenje Odluke o osnivanju Eko fonda	MORT	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Sjednica Vlade od 22.11.2018.

		2	Operativan Eko fond	MORT	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Na sjednici od 7.3.2019. Vlada je donijela Rješenje o imenovanju Odbora direktora doo „Fond za zaštitu životne sredine“, a na sjednici od 10.10.2019. Statut Fonda za zaštitu životne sredine (Eko-fond). Na sjednici Vlade od 26.12.2019. donešena je Odluka o dopuni Odluke o osnivanju Fonda za zaštitu životne sredine kojom je imenovan v.d izvršnog direktora, a na sjednici od 20.2.2020. Odluku o izmjeni Statuta Fonda za zaštitu životne sredine. Rješenjem od 3.3.2020. Fond za zaštitu životne sredine je upisan u Centralni registar privrednih subjekata. U aprilu 2020. Odbor Direktora D.O.O. Fonda za zaštitu životne sredine, na predlog v.d. direktora, usvojen je Predlog pravilnika o sistematizaciji, Ugovor o radu na određeno vrijeme za vršioca dužnosti izvršnog direktora i Predlog pravilnika o zaradama. U junu 2020 potpisan je Sporazum o saradnji između Eko fonda i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori, kojim je predviđena dalja podrška institucionalnom razvoju Eko fonda. U toku je izrada Programa rada i Finansijskog plana Eko fonda za 2020. godinu koji obuhvata realizovane aktivnosti od marta kao i planirane aktivnosti pa period oktobar-decembar 2020. godine.
--	--	---	---------------------	------	-------------------	-------------	---

U nastavku je dat sumarni pregled realizacije obaveza iz Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020:

	Podoblast	Ukupno	Realizovane obaveze	Obaveze čija je realizacija nije dospjela	Nerealizovane obaveze	Stepen realizacije ⁴
1.	Horizontalno zakonodavstvo	24	20	/	4	83,33%
2.	Kvalitet vazduha	9	4	3	2	66,67%
3.	Upravljanje otpadom	33 ⁵	9	5	19 ⁶	42,86%
4.	Kvalitet voda	41	28	4	9	75,68%
5.	Zaštita prirode	46	16	12	18	47,06%
6.	Industrijsko zagađenje	7	6	/	1	85,71%
7.	Hemikalije	36 ⁷	29	1	6 ⁸	87,88%
8.	Buka	7	1	5	1	50%
9.	Civilna zaštita	3	2	/	1	66,67%
10.	Klimatske promjene	46 ⁹	18	21	7 ¹⁰	81,82%
11.	Horizontalne obaveze	2	2	/	/	100%
	UKUPNO	254¹¹	135	51	68¹²	70,68%

1.3 Sumarni pregled realizacije obaveza za period 2016-2020.

Za period 2016-2020. Nacionalnom strategijom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom planirana je realizacija 348 obaveza, od čega je realizovano 229. Rok za realizaciju 52 obaveze nije dospio (planirane za IV kvartal 2020. godine) i iste su, zajedno sa 68 nerealizovanih, prenešene u Akcioni plan za ispunjenje završnih mjerila

⁴ Obaveze vezane za donošenje Zakona o upravljanju otpadom i Zakona o homologaciji vozila posmatrane su kumulativno

⁵ Za zakon o upravljanju otpadom vezano je osam obaveza

⁶ Za zakon o upravljanju otpadom vezano je osam obaveza

⁷ Za zakon o upravljanju otpadom vezane su dvije obaveze

⁸ Za zakon o upravljanju otpadom vezane su dvije obaveze

⁹ Za zakon o homologaciji vezane su četiri obaveze

¹⁰ Za zakon o homologaciji vezane su četiri obaveze

¹¹ Za zakone iz fusnote 4 vezano je 14 obaveza

¹² Za zakone iz fusnote 4 vezano je 14 obaveza

za Poglavlje 27. Shodno navedenom, **stepen realizacije obaveza iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016 – 2020 je 80,35%.**

U nastavku je tabelarni pregled realizacije obaveza planiranih za period 2016 – 2017. i 2018 – 2020:

	Podoblast	2016-2017			2018-2020		
		Ukupno	Realizovano	Prenešeno u AP 2018-2020	Ukupno	Realizovano	Nije dospjelo
1.	Horizontalno zakonodavstvo	16	5	11	24	20	/
2.	Kvalitet vazduha	9	4	5	9	4	3
3.	Upravljanje otpadom	23	14	9	33 ¹³	9	5
4.	Kvalitet voda	12	6	6	41	28	4
5.	Zaštita prirode	32	19	13	46	16	12
6.	Industrijsko zagađenje	14	10	4	7	6	/
7.	Hemikalije	35	26	9	36 ¹⁴	29	3
8.	Buka	6	3	3	7	1	5
9.	Civilna zaštita	2	1	1	3	2	/
10.	Klimatske promjene	3	3	/	46 ¹⁵	18	21
11.	Horizontalne obaveze	4	3	1	2	2	/
	UKUPNO	156	94	62	254¹⁶	135	51

U nastavku je sumarni pregled obaveza za period 2016 – 2020:

	Podoblast	Ukupno 2016-2020 ¹⁷	Realizovane obaveze 2016-2020	Stepen realizacije ¹⁸
1.	Horizontalno zakonodavstvo	29	25	86.21%
2.	Kvalitet vazduha	13	8	90%
3.	Upravljanje otpadom	47	23	54.76%
4.	Kvalitet voda	47	34	79.07%
5.	Zaštita prirode	65	35	66.04%
6.	Industrijsko zagađenje	17	16	94.12%

¹³ Za Zakon o upravljanju otpadom vezano je osam obaveza

¹⁴ Za Zakon o upravljanju otpadom vezane su dvije obaveze

¹⁵ Za Zakon o homologaciji vezane su četiri obaveze

¹⁶ Za Zakone iz fusnote 4 vezano je 14 obaveza

¹⁷ Ukupno 2016-2017 + Ukupno 2018-2020 – prenešeno u AP 2018-2020

¹⁸ Obaveze vezane za donošenje Zakona o upravljanju otpadom i Zakona o homologaciji vozila posmatrane su kumulativno

7.	Hemikalije	62	55	90,16%
8.	Buka	10	4	80%
9.	Civilna zaštita	4	3	75%
10.	Klimatske promjene	49	21	75%
11.	Horizontalne obaveze	5	5	100%
	UKUPNO	348¹⁹	229	80,35%

2. PREPORUKE ZA UNAPRIJEĐENJE PROCESA REALIZACIJE OBAVEZA U OKVIRU POGLAVLJA 27

Nerealizovane obaveze i obaveze čiji rok za realizaciju nije dospio prenesene su u Akcioni plan za ispunjenje završnih mjerila za Poglavlje 27. Ukupan stepen realizacije obaveza od 80,35%, kad se uzme u obzir da je 229 obaveza od 348 realizovano, kao i da se od preostalih 68 nerealizovanih obaveza 14 vezano za ispunjenje dvije mjere (donošenje novog Zakona o upravljanju otpadom i Zakona o homologaciji vozila), ovaj stepen realizacije obaveza iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016 – 2020 smatra se uspješnim.

Takođe, neke od (većina) preostalih obaveza koje su evidentirane kao nerealizovane nijesu u cjelosti nerealizovane, jer su tokom izvještajnog perioda odrađene brojne aktivnosti u dijelu njihove realizacije, ali do donošenja ovog izvještaja ista nije finalizovana. (npr. Uspostavljanje PRTR Regista).

Kako slijedi izazovnija faza koja se tiče ispunjenja završnih mjerila iz Zajedničke pozicije za Poglavlje 27, a na osnovu iskustva stečenog tokom četvorogodišnjeg perioda implementacije Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016 – 2020, neophodno je uraditi sljedeće:

- **Unaprijediti koordinaciju i komunikaciju** između relevantnih institucija kada su u pitanju obaveze za čiju realizaciju je nadležno više od jedne institucije, te osnažiti međuinstitucionalnu saradnju na svim nivoima;
- **U većoj mjeri koristiti raspoložive finansijske mehanizme**, kao i mogućnosti pružanja ekspertske pomoći kroz TAIEX instrument. U ovom trenutku kao državi kandidatu, za ispunjavanje obaveza iz Poglavlja 27 Crnoj Gori je na raspolaganju Instrument za pretpristupnu podršku (IPA) (četiri bilateralna (BiH-CG; CG-ALB; CG-RKS i SRB-CG); dva trilateralna (HR-BiH-CG i ITL-ALB-CG) i tri transnacionalna programa (Dunavski, Mediteranski i Jadransko-jonski)), međunarodni finansijski mehanizmi, kao što su Globalni fond za životnu sredinu (GEF) i Zeleni klimatski fond (GCF), kao i bilateralna podrška država članica EU, koje obezbjeđuju sredstva i podršku državama

¹⁹ Za zakone iz fusnote 4 vezano je 14 obaveza

kandidatima na Zapadnom Balkanu za potrebe zaštite životne sredine i borbe protiv klimatskih promjena (SR Njemačka, Švedska, Norveška, Finska, Austrija, i dr.).

- Osigurati **odgovoran i posvećen pristup** daljoj realizaciji obaveza iz Poglavlja 27 od strane svih prepoznatih nadležnih organa na državnom i lokalnom nivou,
- Preciznije i realnije postavljati rokove za realizaciju obaveza, odnosno uzeti u obzir vremenske intervale potrebne za svaku od faza procesa realizacije obaveze.

3. NALAZI EX POST EVALUACIJE

Nacionalnom strategijom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016 – 2020. nije bila predviđena evaluacija, jer su Uredba o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata („Sl. list CG“, br. 54/18), kao i prateća Metodologija razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, koje između ostalog definišu i evaluaciju, doneseni 2018, tj. nakon donošenja ovog dokumenta od strane Vlade.

Imajući u vidu navedeno, evaluacija Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom 2016 - 2020. nije sprovedena od strane eksternog evaluatora, kao ni neke druge organizacione jedinice unutar Ministarstva održivog razvoja i turizma.